

رمضان ۱ - ۲ نجی سان هر نوهر نیک بهاسی ۱ سر

برایکی مفتاده

برقائار تارقا

لادورغان

دینی ماس

علمی سیاسی

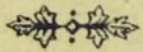
اجتماعی

اقتصادی

ادبی اخلاقی

تنقیدی

مجموعه دور

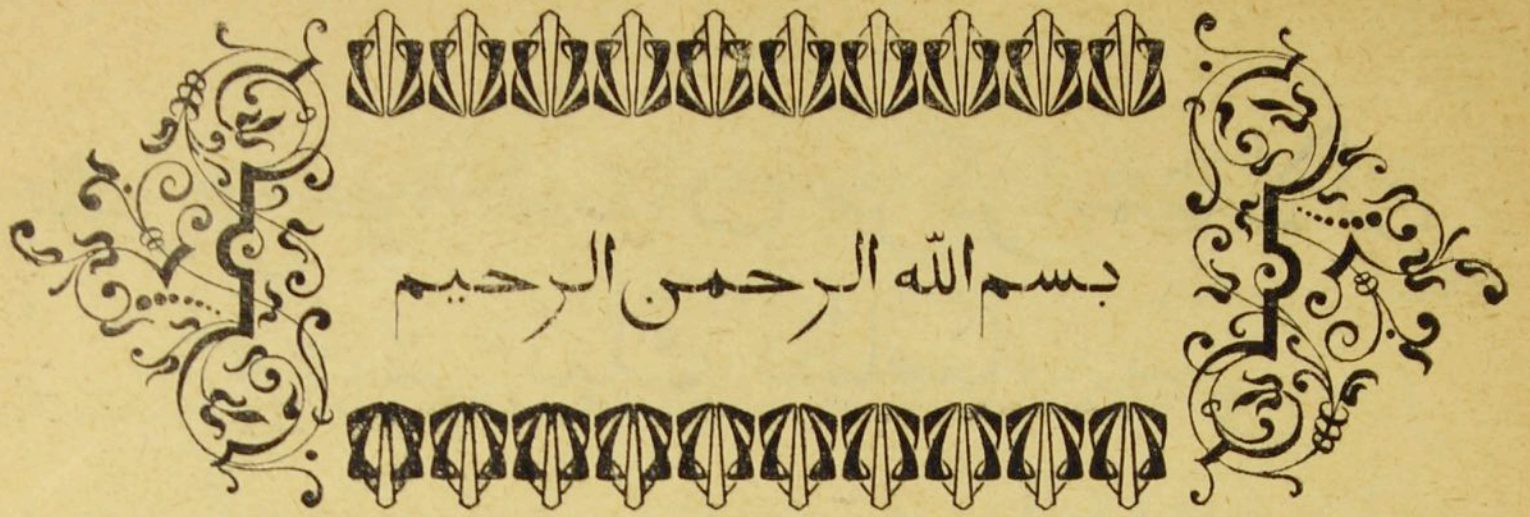
شرقی تورکستان استقلال جمعیتی نیک ناشر افکاری تورور
شعاری : دینده ، تیلده ، دلده ، فکرده ، ایشده ، برلامک دور

تاریخ تاسیس سنه ۱۳۵۲ - رمضان - اداره جایی استقلال جمعیتی

باش محرری : صوفی زاده .

مندرجه

- ۱ - مرام و مقصد يميز
- ۲ - جمعيت نيك نظام نامه سى
- ۳ - ولايت استقلال د حاكمه سى
- ۴ - شرقى تر كستان دولت قورولوشى
- ۵ - يانكى تعين لر
- ۶ - قانون اساسى
- ۷ - شرقى تر كستان انقلابى حر كت تاريخى
- ۸ - تونكان خاندلر
- ۹ - استقلال يولنده
- ۱۰ - كاشغر فتنه چيلر يغه مراجعت
- ۱۱ - علمده قوت شرف و عزت
- ۱۲ - بزغه تاش يوره كللى ايش چيلر كرهك
- ۱۳ - تورك اوغلو مرن
- ۱۴ - شرقى تر كستانده بوكونكى جيات
- ۱۵ - شرقى تر كستان پول مسئله سى
- ۱۶ - حيوانات توارده شندن النغان حكايه
- ۱۷ - دور - استقبال باشلاندى
- ۱۸ - التماي تاغلىرى
- ۱۹ - غيبر تلى باقور
- ۲۰ - عثمان على بهت نيك توتيلدى
- ۲۱ - وكيل عبد اللطيف افندىنى تشريفى
- ۲۲ - مىلى مطبعه

مرام و مقصد .

استقلال مجموعه سی — جمعیت نینک فکر لرینی مسلک و مقصد لرینی یورت داشلریمز نیک اوترالرنده تارقاتادورغان ترجماندور اوتکان کونلریمزدن — و استقبالیمزدن آچی تاتلی معلومات بریب کیلغوسینی تامینی غه ملت افکار عامه سینی تیارلایدورغان آینه دور . ۵۸ یلیق اوزون بر دور ایچنده توتقونلوقنک تورلی اچق الم لرینی تارتقان یورتداشلریمز سانسز قربانلر بریش نتیجه سننده قولیغه کرغزان آزادلقنک و دینی ملی حاکمیتنی استحکامی و کینکایشی یولیده سیاسی اجتماعی علمی ادبی رهبرلق ایتشدور .

مسلکیمز . افراط و تفریطدین اونکلق وسوالوقدن یاک اورتا اصلا حقیقه دوراندی قانونی الهی قرآن حکیم و سنت رسول کریم دائیره سننده حرکت قنورمز مقصدمز — یورتداشلریمز غه خصوصاً — و دینداشلریمز غه عموماً ایکی جهان سعادت یغه ایرشدور غوچی وسیله لرینی آچق حقیقتلر برلن بیان قلیش ایله برابر دینی علمی ادبی تشویقات و ترغیباتلردن عبارت قلم خدمتیدور . داخلدن و خارجدن اقتدارلق ذوات کراملر نیک مقاله لری اوچون [مسلکمز سفیدور لوق شرطی برلن] مجموعه مز نیک بتلری آچوقدور . کونکل خزینه لرنده ساقلانغان ملی تویغولرینی الانکلی درد لرینی آچق سوزلاش زمانی ضیالی لرمز غه منا ایمی کیلدی — دیلده غی حسیاتلرینی میدانغه ایمی چیقارماغان منورلر ینه قاچان اظهار قنورلر .

بزده فکر بزده نیت خدمت علمیه دور
قصدیمز بولمق وکل ایلمککه توره یا آسقال
ملتیم آشی ایله ناننده یوقدور کاریمز
فکریمزده بوکبی و اقلقغه هیچ یوقدور مجال
بزدن غیرت و حرکت ، تنکری تعالی دن توفیق و برکت ،

شەرقىي تۈركىستان مەركىزىي ئىستىقلال جەمئىيىتى نىڭ نىظامنامەسى

جەمئىيەتنىڭ مەقسەد ۋە مەرايى

بۈگۈنقى دەۋر ياشاپ كېلىۋاتقان ئىخچام سىياسىي مەي جەمئىيەتلىرىمىز - اويوشمەلىرىمىز - يۈرتىمىز نىڭ چۈنكى قىسىملىرى
ايرىكلىق شەرقىيە ايكە بولغان ئىخچام توغرا اويوشا، ايندى صەنئەتتە دولت قىمەتلىرىمىز [شەرقىي تۈركىستان ئىستىقلال جەمئىيىتى]
نامى بىلەن چىقارور، ۋە ارشۇمۇ نىظامنامە اعضاءىمىزغا رەسمىي ئىستىقلال ئىشلىرىمىز بولۇپ تۇتۇلور.

مادەلەر — ۲۴ — عدد دور .

۱ « يۈرتىمىزدە بولغان چۈنكى اوز كارىشىلار نەتىجەسىدە ئىخچام ئىشلىرىمىزنىڭ لىتىق ۋە غەنىيەتلىرىمىزنىڭ
چۈنكى قىسىملىرى ايرىك بولۇپ اسلام دولتى قوروش مەسىلەسى ئالدىمىزغا كېلىدى .

۲ « يۈرتىمىزىمىز اوزون يىللاردىن تارتىپ بىكەنلەرنىڭ زورلۇقى ئاستىدە قارائىلىق دە ايزىلىپ كېلىدى،
ايرىكلىققە ايكە بولغان ئىشلىرىمىزنىڭ بۈيۈكى حاضىرغىچە بىر بىلەن اوزون زامان اچىدە ۋەلا ئىشلىرىمىزنىڭ بىخى قىسىم
لىرىدە اوز اراتالاش ھەركىتى اوز باشىچەلىق بىلەن ھەم اوزدى، دولت ۋە مەلت نىڭ حال ۋە ئىستىقبالى ئورقونچىلى
تۈزۈمىدە قالە باشلادى . بۈنكى اوجون ئىستىقلال جەمئىيىتى، دولت قوروشلى ايشلىرىمىزنى ئاغر بولغانلىقىمىزنى كۆز
آلدىدە تۇتۇپ ھۆكۈمەت يارلىقلىرىغا ياردەمە بولادور .

۳ « دولتنىڭ دىنىي مىلىي سىياسىي مەدنى ھەم اقتصادى قوروشلى يولنىدە خىزمەت قىلىشك ھەم دولت اسلامىيەتتە
ياردەمە بولۇشنىڭ ئىستىقلال جەمئىيىتى اوزىغە اولوغ ۋەلىپە دىيىپ بىلور .

۴ « بۈيۈك يۈرتىمىزنىڭ ئىستىقلال يولنىدە قوروشلىغىمىز زور اھمىيەت بىر بىر ئىشلىرىمىزنىڭ ئىشلىرىمىزنىڭ
تەمىنات يوللىرى بىلەن ئىستىقلال كىرىمىزنى تارقاش، ۋە يۈرتىمىزدا اھل اسلام تۇتۇلغانلىرىمىزنى اويوشۇپ يولدىغى اھمىيە
لىرىمىزنى بىرلاشۇرۇپ شۇل ئىستىقلال بايرىغىمىزنىڭ ئىستىغە يىغىپ تۇپلاشنىڭ ئالدىدە تۇتادور .

۵ « دىنىي مىلىي سىياسىي مەعارف ۋە اقتصادى مۇسەلەردە ئىش قىلىش اوجون ئىستىقلال جەمئىيىتى - اوزىنىڭ
ايش بىلادورغان اعضاءلىرىمىز خىزمەتچىلىرىمىزنى كۆز ئالدىدە تۇتادور .

۶ § استقلال جمعیتی ، اوزینک مقصدلرینی وجودغہ چیقہ-ازماق اوچون
اعضالرینک قوتی برلن اوشبو ایشلرنی قلور .

آ) دوات اسلامیه نیک استقلال یولیده قورولوشی اوچون خدمت قلور .
ب) مرکزده ولایتلرده دوات قورولوشی اوچون لازم بولادورغان ایش
چیلرنی حکومتتک طلبی برلن تقدیم قلور .

ت) معارف یوللرنده استقلال جمعیتی مکتبلر مدرسهلر خصوصی اویسلر
آچیشده دولتغہ یاردمده بولور .

ث) نشریات ایشلرنده حکومت هم اعضالرینک یاردمی برلن کتاب ،
مجموعه ، کزیتہ ، چقازیش مطبعهلر تشکیل قلیشغہ اوخشاش ملتتک بلند
لاندرش یولنده ایش قلور .

ج) دولتتک اقتصادی قورولوشیغہ استقلال جمعیتی چونک اهمیت بیریب
تجارت صناعت مالیه نقلیات ایشلرنده تورلی لائحهلر توزوب هم تشکیلات
ایشلرنده دولتغہ یاردمده بولور .

جمعیت نیک قورولوشی

۷ § استقلال جمعیتی دینی ملی بر جمعیت بولوب نظامنامه سی دوات طرفندن
تصدیق قلادیرلور .

۸ § جمعیت نیک تپه سنده اداره قلعوچی مرکز دائره سی بولور .

§ ۹ مرکزاداره بررئیس ، ایکی معاون ، باش کاتب ، خزینہچی ، ھمدہ
اعضالردن جمعی ۹ - کشیلق ہیئت بولور .

§ ۱۰ استقلال جمعیتی نیک مالیه ایشلرینی تفتیش قلمق اوچون اوچ کشی
دن قوشمہ تفتیش ہیئتی بولور .

§ ۱۱ مرکزاداره ھم تیکشیریش ہیئتی اعضالرنیک عمومی مجلسندہ
سایلاب تعین بولور .

§ ۱۲ جمعیت نیک عمومی مجلسلری ھر آیدہ برقاتار - یا کہ ہیئت نیک
توختامی برلن قچقیریلور .

اعضالر حقندہ

§ ۱۳ استقلال جمعیتی نیک توتقان یولسلرینی قبول توتوب جمعیت غہ
اعضالقنی خاھلہغان ، دین و ملت پرور یولداشلر علمای کرام ، فضلا ادبا
تجار کبی یورت اعیانلری خصوصاً حربی و ملککی مأمورلر ، کاسب
دھقان دردلی غایہلی ملت بالہلری اعضالیقغہ قبول بولورلر . شونینک برلن
برابر جمعیت نیک توختام لرینک ھر بر اعضا اوزی اوچون مجبوری دیب
سانایدور .

§ ۱۴ جمعیتکە اعضا بولوشنیک خاھلاغان کشیلر عریضہ بیریب جمعیت
نیک اعضالردن ایکی کشینک کفالتی برلن ہیئت نیک قراری ایلہ اعضالیقغہ

قبول قىلىنورلر .

§ ۱۵ ھەر بىر اعضا جمعيت نيك عمومى مجلسى نيك توختامى بىرلەن تەيىن قىلىنغان مىقداردا اعضالىق بدلى تولايدور .

§ ۱۶ ھەر بىر اعضا كە ھيئت طرفىدىن اعضالىق وئىقەسى بېرىلور .

§ ۱۷ استقلال جمعيتى نيك توتقان يوللىرىغا ، قىلغان ايشلىرىغا ضرر كىتور غان اعضالىق ، ھيئت نيك توختامى بىرلەن ھىدەلىپ جمعيتىدىن چىقارلىپ ناملىرى عمومى مجلسىدا اعلان قىلىنور .

” جمعيت نيك سرمايەلىرى ”

§ ۱۸ استقلال جمعيتى نيك مقصدلىرىنى وجودغا چىقازماق اوچون اداره نيك خىزىنەسى بولور .

§ ۱۹ سرمايە اوشبو يوللىرىدا يىغىلور .

۱ - اعضالىق بدلى .

۲ - ھۆكۈمەت ھەم تورلى تشكىلاتلىرىنىڭ اغانەلىرى .

۳ - خىصوصى كىشىلەرنىڭ تىجارەتخانىلىرىنىڭ اغانەلىرى .

۴ - يەنە تورلى يوللىرى

§ ۲۰ جمعيت نيك سرمايەلىرىنى مخصوص دفتىرلىرىغا يازىلۇپ حساب

يورىتىلۇپ عمومى مجلسىغا ھەر اوچ آيدە بىر قاتار حساب بىرلىپ ھەم

جمعیت نیک فکر تارقاتغوجیسی بولغان استقلال مجموعەسندە درج قلمور .

جمعیت نیک شعبە و اوچاقلىرى

§ ۲۱ جمعیت ، اداره نیک مقصدلرینی تارقاتماق غە ھمىدە ولایت ناحیہ ، کینت ھم محلەلر دە ایش قلمیشغە لازم بولغان یرلر دە ، ولایت و ناحیہ شعبەلرینی آچادور ، و اوشبو شعبەلر مرکز اداره رهبرلقى برلن محلی اعضالرنیک طرفندن اداره قلمور .

§ ۲۲ کنت و محلە ایچلر ندە ایش قلمیش اوچون ولایت ھم ناحیہ شعبەلری طرفندن ، استقلال جمعیتی نیک ، اوچاقلىرى آچیلور ، اوچاقلىرى ، کاتب ھم شعبەلر دەغی رهبرلر طرفندن اداره قلمور .

جمعیت نیک حقوقلىرى

§ ۲۳ استقلال جمعیتی کامل حقوقلى برتشیکلات بولغانلىقى توغرالو اوز نامى دن تورلى معاملە قلمب ملک آیشغە یاگە ساتشغە حقى بولور .

§ ۲۴ جمعیت نیک اوزینک نامى یازیلغان تامغوسى بولور .

§ ۲۵ احتیاجانک ایجابنە کورە نظامنامە نیک کینکایتش یاگە قسیقارتش هیئت ریاست نیک اختیار ندە دور .

§ ۲۵ اوشبو مادهلق نظامنامە ، شرقى تورکستان دولت باش وکالتى

طرفندن كوريلدب ۵۲ - يل ۹ - نجى شعبانده - تصديق قلندى .
باش و كيل : ثابت عبدالباقي

دستخيزى بولوب

كاشغرولايت استقلال محكمه سى نيك قورولوشى

آله آيدز بيرى ولايتده دوام ايتغان داخلى انتظام سز لقلردن يورتداش
لر يمز توبوب بيزيش آلدنده تورادور ايردى ، مركزى حكومتتمز بومسئله نى
نظر اعتبار غايب كاشغرولايت استقلال محكمه شعبه سى قوروش حقنده
۲۶ نجى جمادى الثانى تاريخلى عالي يارلق ايله ۵۷ - ماده لق نظامنامه يباردى .
شول مناسبت برلن ۸ نجى رجبده بولوب اوتغان قومندانلر نيك معاهده سيغه
بناء قومندانلر مجلسى نيك ۲ نجى نومرلق توختام يغه موافق حكومت اورده
سنده استقلال محكمه سى ۹ نجى رجبده آچليب ثابت عبدالباقي حاجى رئيس
جفاق قاضى معاون ، موسى داملا باش كاتب ، محمد رحيم آخوندايله امين آخوند
لر اعضا بولوب تعيين لانيب ايش يورغوزه باشلاديلر . احمد توفيق افندى
محكمه غه رئيس بولوشنك خاهله غان ايسه ده قومندانلر قبول قيلمغانلرى
توغرالو - اول زاتنى بولك مناسب خدمتغه قيوشنى موافق كورولدى .

استقلال محکمه سی آچلیب ایشکده باشلاغان کوندن اعتباراً مقصد و مرام لرینی بیان ولیب اعلان کاغذلرینی جای جایلرغە یاپوشتوروب حربی و ملکی انتظامسز لقلرینی توکاتیب دولت ایشلرینی اصلاح قىلش یولیده تیکشلی تدبیر و چاره لریک کوره باشلادی .

شول مناسبت برلن ملکی دائره لرده اوز کاریش یاسالدى . تینق سوده بالیق اولاش - قینلوق غە دوچار بولوش - قورقو بچیغە توشغان بعضی بوزوق اوز باشیچه قوندانلر ، عهدیدن یانیب مرتد بولوش اوستیغە محکمه نیک ازالهیغە آچق روشده کریشیب وحشیانه مدرلاماقفە توتندی . جمله دن بریسی عدی فانصدنی خائنه وحشیانه حرکاتلری ایدی ، اول بوزوقباش فانصد بولسه دولت و ملت غە قلفان خیانتلری اوچون شرع شریف نیک عادل حکمی برلن لائق جزا تارتیب فساد و فتنه لریدن ملت قوتلولوب شهر و صحرالرده آسایشته لوقیرلاشدی : عدی نیک قالغان قوتقان جنایتچی بولداشلرینی قولغە آلیب یورتده امنیت عمومیه نیک تولاہ معناسی برلن یورغوزوش یولیده تعقیب دوام قلماقده .

جمعیت باش کاتبی : صوفی زاده

شرقی ترکستان دولت قورولوشی

هرتونک کوندوزی ، هرکوندوز نیک تونی بولور ، بونیسی بلکایدوز

توتقونلوق نيك قاره قارغه لرینی ، بعضیسی قایتب جهانی کور ماسلقغه آبدی
سفرقلدی ، بعض برلری خلتلرینی آلتغه اولکور ماسدن آدراسلق ایله
باجین غه تامان یول سالدی ، شرقی تر کستانلقمو انسان اول ایمدی اوزینی کیم
ایککالنقینی ، کیم بولوب قالفانلقینی توشوندی اوزینی زور لاش
ایزیش یاغما تالان بولان آستنده ایزیلغانلقینی بوتون همه سز کیلری
ایله آچق بیلدی .

بناءً علیه ، ملاسی بای کاسبی دهقانی قولغه قول بیریب بریاقدن باش
چقاز دیده [یارکنلق یا اولوم] شعارینی میدانغه آبدی . الله تبارک و تعالی
نيك [والدين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا وان الله لمع المحسنين] بزنيك رضا
لقمزاو چون دین و ملت یولیده اجتهاد ایتب سعی و حرکت قلفوچی کشیلر
نيك صراط مستقیم بولغان حقیقت یولدرمزغه البته هدايت قلورمز ، و تحقیق
تسکری تعالی حنبرتلری جهاد کبی اولوغ یخشیلقلرنی ایشلاغوچی کشیلر ایله
البته برکه دور . ما آنده غی آیت کریمه سی نیک مژده سیغه قاراب قهرمان
صاحبقران غازی خواجهم نیاز حاجم رئیس جمهور جنابلرینیک بایراغی آستیفه
یغلب ایر کنلقغه ایکه بولدی .

بالقغه سو قانداغ کیراک بولسه ، اوشبو اولوغ ایر کنلق نعمتتیک قولده
لا یقنچه توتوب آنک استحکامی و کیکایشی او چون بر لاشغان متحد دولت
قورولوشی اوشونچه ضرور ، والنزم ایدی .

بناء عليه كوپ وقتىدىن بىرى فېكرىنىڭ مەشغۇل قىلغان بىر كۈن بىر كۈن
 آغىر اوشبو مەھم مەسئەلەنىڭ مۇئەسسەسەسى تامورداش ئالى رەھبەرلىرىنىڭ
 اتقۇتقۇ بىرلەن ۲۴ نىجى رەجەب يەكشەنبە كۈنى خىرىي قۇمىندا ئىلىك [مىشاق مىلى]
 كەچە سەندە بولۇپ اوتقان قۇماندانلار جەلسى نىك ۱ - نىجى توختاملىرىغە
 موافق شىرقى تىركىستان دۆلىتىنى قۇرۇشغە اتقۇتقۇ قىلىندى ، هەيت رىياسەت تىرىندىن
 دۆلىت قۇرۇلۇش بىان نامەسى تۈزۈلۈپ تىيارلانىپ امضالانىپ تامغۇلر
 باسلىدى .

آرتەسى سەت ۱۰ - دە خىرىي قۇمىندانلار مىلىكى مائۇرلر ، يورت
 نەمەندەلر مىلىكى اعيانلر ، باشلىق ، استىقلال ، نىش مەعارف هلال احمر
 جەمەتلر نىك هەيتلر ، دارالمەلىمىن طلبەلر نىك مىلى مەرشلر نىق اوقۇب مىلىكى
 دردىلى كۈنكلىنى اىرىتەب انتظام اىلە تومىن بويىغە كىنكەرە مىلى مەيدانىغە يىغىلدىلر .
 نەمەيشقە ۷۰۰۰ مىلىك عەسكەر ، ۱۳۰۰۰ مىلىك خىلق ، جەمەسى ۲۰۰۰۰ دىن
 آرتق كىشى اشتراك ايتدى ، نەمەيشنىك هەيت رىياسەت تىرىندىن شىرقى تىركىستان
 دۆلىت قۇرۇلۇشى نىك اوشبو بىان نامەسى اوقۇلدى .

شىرقى تىركىستان دۆلىت قۇرۇلۇشى نىك بىان نامەسى

۱۳۵۲ نىجى يىلى ۲۴ نىجى رەجەب .

الله تعالى نىك ياردەم و مەھربانلىقىغە ، و رەئىس مەظەمىز خواجه نىياز

حاجم ابن امين نياز حاجم حضرت تارينديك لياقتلق صلاحيت لق و كيللرينديك اتفائلرينغه و بوتون لشكر اسلام عسكرباشلقلرى قومندانلرنيك ، و بارچه فقرالرينديك موافقت برلكلرينغه سويانيب مستقل شرقى تر كستانميرنيك برنجى حكومت موقتھسى توبنده بيان قلمغان طريقه ده قورولدى .

- باش و كيل : ثابت عبدالباقي .
 داخلينه ناظرى : سعيدزاده يونس بيك .
 خارجيه ناظرى : قاسم جان حاجى .
 معارف ناظرى : عبدالكريم خان مخدوم .
 حربيه ناظرى : امير عسكراوروز بيك .
 اوقاف ناظرى : شمس الدين توردى حاجى .
 عدليه ناظرى : ظريف قارى حاجى .
 زراعت تجارت ناظرى : ابوالحسن حاجى .
 ماليه ناظرى : على آخوند باي .
 وكيل لرھيئتلرينغه مأمور : حاجى اعلم آخون .
 حفظ صحت ناظرى : عبداللہ خانى .

دولت قورولوشيدن مقصد

حكومت نيك اينك برنجى وظيفهسى

مملكتتمزده يورتلر يمزده شهر و صحرالرده كىوب آيلردن بىرى دوام
 قىلغان حكومت سىز لىقنى ، اوز باشىچىه لىقلىرى در حال يوقايتىب تىنچلىق و
 آسايىشته لىقنى جارى قىلىشندور ، عىسكىرى حربى و ملكى وظيفىلر - خالص هم
 لايىق كىشىلرنىك قوللىرىغى تاپشورولدى .

همم يورتداشلىرىمىز نىك سىياسى دىنى مىلى و مدنى حقوقلىرى حكومت
 نىك ضامنلىق كىفلىللىقنى آستىندى دور .

چىك ره داش قوشنى همسايه دولتلىرى نىك رسىمى مأمور منىصبدارلىرى
 و فقەرلىرى بوتون بىرامنىت اىچىندى هر بىرلىرى مشرور و وظىفه سىمى دوام
 قىلدورماقنى مۇمكىندور ، اىلكارىدن همسايه دولتلىرى نىك هىچ بىرىكه قارشىلىق
 دوشمانلىق يول توتوش خىمالىدى اويلاماغان شرقى تر كىستان خلىقنى نىك پاك
 طىبىعت وجدانلىرىغى تر جهان بولوشدى دوام قىلدورمز اعنى ، اىلكارىدن
 تارتىب همسايه دولتلىرى نىك حقىندىكى محبت و دوستلوقلىرىمىز نىك انشا الله
 وجودىغى چىقارادورمز .

بوتون اولوغ تر كىستان ارچون آى يولدوزلوق كوك بايراق قبول قىلدى .
 هر بىر يورتداش نىك مال ، جان ، و آبروسى نىك امنىت آستىندى بولغانلىقىغى
 تىنچ و خاطر جمع بولوب اوزايشى برلن مشغول و دولتكه اعتماد ايتىشىنى طلب
 قىلدورمز . توفىق الله تعالى دن .

باش و كىل : ثابت عبدالباقى .

بیان نامه او قولغاچ نوبت ایله تهریک لر سوزلندی ، خوشلقغه فرق بر
 عدد توپ آتیلدی ، توپ آتلغان همان شرقی تور کستاننیک تاریخی ملی کوک
 بایراغی کوتاریلدی ، آی یولدوزلق ملی کوک بایراق ییملاب او تکلمده غی
 شان و شوکتلق حاکمیت دورلرینی یادلاتب توردی دارالمهمین طابهلر نیک

بایراغیمز کوک بایراق . اوردومیز آلتون اوردو
 تور کستان تور کمنیک یوردو . تور کمنیک اولاجاق .

دیب دردلی کونکلمریده غی غایهلرینی یو کساک آوار ایله صاف تورک تیلی
 ایله سوزلب تورورلر ایلی .

بول کوننده غی یغیلغان خلقنیک روحی بیس بوتون باشقه بر توسده
 ایلی . خوشلقن کولوب تورغان چهرهلر ، اوزنیک توختاته بلهاسدن
 یغلاب تورغان شاد کوزلر ، یا الله بول سعادتغه یقوشاجاق شونداق کونلاریمز
 مو بار ایکان - خدای تعالی غه تمن تمن شکر دیب ماضی نیک قاره توتقونلوق
 دوریغه لعنت یباریب تورغان درد کشلرنی کورولور ایردی ، خوشلقغه سر
 خوش بولوب حیرت کوزی برلن نمایشغه بوتون بارلق ایله بریلب قاراب
 قالغان یورتداشلرغه از تصادف ایتلماس ایردی ، ملی موسیقهلر چالینب
 تورغان ، شادیانه توپلر کومبرلاب آتیلب صدالری اطرافغه کیتب تورادور ،
 تارقاتلغان بیاننامه نسخه لرینی کروه کروه بولوب خلق او قوب بر برسینگه

توشوندىوروب تورادور . خلق نيك آمين آمين آوازلىرى كوك
كنىذغه اورلادى .

نمايش ، تومن بويىدن شىهر ايچىغه قاراب يوردى ، عيدكاه ميدانىغه
كليب توختاب خشتين سراى او كزه سنده پيش تاقدن ناطقلر ترتيب ايله
نطق سوزلدىلر ، ناطقلر ، باش و كىل ثابت عبدالباقى ، قاضى عسكر
محمد جان آخوند هلال احمر جمعيتى نيك آتې موسى افندى غابى نظرى
وباشقه ذواتلردن عبارت ايدى ، ناطقلر نيك ناطقلرى - دولت قورولوشىغه
عائد افادىلر ايدى .

مرکز قومندانى

مرکز قومندان نيك قىله دورغان ايشلىرى .

مرکز قومندانى ، ملتداك محافظتى اوچون
تورغان عسكر باشلىقىدور .

وظيفهلىرى .

۱- يورت نيك عموم راحت و تنجلىقىغه ايكه دور .

۲- پوليس . وژاندارمهلىرى - يوق يرلرده اوير نيك راحت و تنجلىقى مرکز

قومندانغه تابعدور .

۳ - همه عسکر باشلقلری و باشقه خلقلرهم حکومت نیک قانونیغه قرشی
تورالمایدور .

۴ - حکومت نیک تعین قلمغان قانونیغه قارشیلق قلمغانلرغه نهایت قاتبع جزا بیریلور

۵ - مرکز قومندانی ، قانونیغه ووافق ایش فلسه اهالی نیک اطاعت للماقی لازم
و ضرور دور ، اگر مرکز قومندانی قانوننک خلافده ایش قیلسه خالق اولرنی
مرکز ، و باشقه نظارتلرغه عرض برلن احوال ایستادور .

۶ - مرکز قومندانلی بونون فقرالرنیک راحت و تنجلقیغه ایکنه دور

۷ - فقرالرغه عسکر لر طرفدن آزار ، کلفت و ظلم قلمغانلر بولسه مرکز
قومندانی باریرغه ایب باریب تحقیق قلمنور ، آندن کین شونداغ عسکر لرغه
شریعت قانونی برلن نهایتی قاتبع جزا بیریلور .

۸ - شریعت حکمیغه اوزاماغانلرغه آغیر جزا بیریلور .

۹ - کیچدسی ساعت اوچدن کین کوچه و بازارلرده بیکاریورغان عسکر لر

توتولسه مرکز قومندانی و اوز عسکر باشلقلری طرفندن قاتبع جزا بیریلور .

۱۰ - عسکر لر اوز کاته لر یغه اطاعت قلمغاندیک باشقه عسکر باشلقلریغه هم

اطاعت و حرمت قلمور .

۱۱ - عسکر لر کاته لریدن اجازتسز کوچه و بازارلرغه چیقالمایدور ، اگرده

اجازتسىز چىقىسا، لار تو تولوب كاتەلرى طرفىدىن جزا بېرىلور .

۱۲ - بىكار غەلەلوق آتقان عىسكرلر غە عىسكرى قانۇن بىرلن چىنىك جزا بېرىلور .

۱۳ - نوبتىچىلر كىچە و كوندوز توختە دىكان زمان قانداغ آدم بولسە بولسون

توختە ماقغە مجبور دور ، اوچونجى مرتبە توختە دىكان زمان توختە ماقى ضرور

دور اكر - توختە ماسە نوبتىچى آنادور . كىن نوبتىچى مسئۇل بولمايدور .

شرقى تركىستان دولتى نىك باش و كىلى : نابت عبدالباقى .

” يىنگى تعىنلر ”

بىوروق سان ۱ §

۵۲ نجى يىل

شرقى تركىستان حربىيە ناظىرى نىك فرمان عاليسى بىرلن . ۲۷ - رجب

بو كوندن باشلاب حكومت موقتە نىك قورولوشى مناسبتى بىرلن وزيرلر

قرارىغە بناءً مېن اوراز بك اوز وظيفەم حربىيە ناظىرلىقىغە اولتوروب

اوشبو تارىخىدىن اعتباراً ايش باشلادم ، بو كوندن تارتىپ بارچە قومندانلر

، عىسكر باشلىقلرى ، مىنك باشىلر مېنىم اختيارىم دە بولىب ھىر بر فرمانلىرىمنى

عملکہ آشیریب امریغہ اطاعت قلمشغہ مجبور دور لر .

بیورو ق سسان § ۲

باش وکالت نیک ۱۵ نجی رقملق فرمانیغہ بناء سلطان بیک مختیار
زادہ نی اوزودنغہ معاون تعین قلدیم اوشبو کوندن اعتباراً اوز نیک وظیفہ
سینی اجرا قلماق اوچون اجتمہاد قاور .

عسکری لوازمات وظیفہ لرینی عسکری احتیاج لرینی تیار لر ، همه
عسکر لرینی ہم یاراغلرینی حسابینی آور ، و شونیکہ اوختاش حربیہ
ایشیکہ عائد ایشلرینی بجا کلتوروشی مجبور یدور .

حربیہ ناظری : اوراز بیک

یارلیق - سسان ۱ - ۲۶ - نجی رجب

۲۴ نجی رجب تا رینخلی ملی میثاق کیچہ سندہ بولوب اوتغان قومندانلر
مجلسی نیک ۲ نجی سانلق توختامیغہ موافق مین غایب فانصد اوغلی یوسف جان
مرکز قومندانلق خدمتینی قبول قیلب تیکشلی وظیفہ لریم برلن مشغول بولوش

غە كېر شادىم ، بىناء حاكم خان تورم اوغلى سىد قدرت الله خاننى اوزومغە برىجى
معاون تعين قىلدىم اوشبو كوندىن باشلاپ تىكشلى وظيفه لر بىنى يور غوز و شغە
اجتهاد قىلسونلر .
مرکز قومندانى : يو-ف جان .

داخليه نظارتى طرفىدىن مركزى - پوليس - ياساول - بولوب مىنگىباشى
قومندان - كچىك بىك تعين بولوب ، تىكشلى وظيفه لر بىنى يور غوزە باشلادى .
مركزى ياساول ، باشلىقىغە معاون بولوب نظام الدين يوزباشى
تعين بولدى .

ناظرلر هيئىتى نىك ۵ - سانلىق توختامىغە بىناء - شرقى تركستان تجارت
و زراعت نظارتىغە برىجى معاون بولوب ساطع بىك داودى افندى تعين
قىلدى - مذكور افندى تىكشلى وظيفه لر بىنى يور غوزوشده غيرت قلمقاده .
شرقى تركستان داخليه ناظرىغە معاون بولوب عبدالله داملا تعين اتىلدى
- ايكنىچى معاون هم ايشلار مديرى عبدالرحمن افندى تعينلاندى .
باتس كاتب بولوب استاذ محترم ملا موسى اعلم تعينلاندى .
شرقى تركستان اوقاف نظارتىغە معاون ناظر بولوب صوفيزاده تعينلاندى .
شرقى تركستان مالىيه نظارتىغە معاون ناظر بولوب مخدوم زاده ملا محمد
حاجى افندى تعينلاندى .

اجتماعیاتی

قانون اساسی

سنہ ۱۳۵۲ - یل ۱۶ - نجی شعبان

شرقی ترکستان جمہوریتی غہ باغیشلاب

استقلال جمعیتی نینک علمی ہیئتتی طرفندن ایشلانیب تقدیم قلمغان

قانون اساسی

بسم الله الرحمن الرحيم

وعد الله الذين امنوا امنكم و عملوا الصالحات ليستخلفنهم في الارض كما
استخلف الذين من قبلهم و ليمكنن لهم دينهم الذي ارتضى لهم وليبدلنهم
من بعد خوفهم امنا . يعبدونني لا يشركون بي شياً . و من كفر بعد
ذلك فاولئك هم الفاسقون .
قرآن حکیم .

مقدمه

يورتداشلار غم زنيك عمومي انتباهلرى بر كه سندن شرقى تر كستانده بيوك
 مى انقلاب وجودغه چيقدى ، بول انقلابنيك نتيجه سنده جناب رب العالمين
 مهربان حضرة حق سبحانه و تعالى نيك لطف و عنایت ربانيه سى ايله و -
 اولوغ داهمير ؛ آزادلق كورهش ميداننيك قهرمانى رئيس جمهور خوجام
 نیاز حاجم حضرتلرينك يولباشچىلىقى ايله و يورتداش باتور مجاهدلر غم زنيك
 همت ، غيرت ، حميت دينيه مليه سى ايله هم اوزون يىل لردن برى قارداستبداد
 وحشتلر بدن تورلى دردالملىغى چديه آماغان يرلى مظلوملرنيك كو كغه اورلا
 غان آه زارلرى ناله و فغانلر ايله جناب حقنك درگاه كبير ياسيغى تمن عن حمد و شكر
 لر بولغايكه ، شرقى تر كستان جمهوريت اسلاميه سى - ظهور قليب ۵۷ - يىلدىن
 برى اميد قليب خدايمزدن سوراب يورغان دينى مى اسلام حكمتى قورولدى .
 اوشبو اولوغ هم بيوك نعمت الهيه نيك قورولوشى مناسبتى بران نظام
 نامه توزولوب جمهوريت ايشلرينك اوشبو نظام نامه قاعده لريغى موافق اجرا
 قلنشى لازم تاپىلدى شول توغرىدىن مركز استقلال جمعيتى نيك علمى هيئتى طرفى
 دن اوشبو نظامنامه توزولوب تقديم قلندى .

نظام نامہ نیک قاعدہ لبري

§ - ۱

شرقی ترکستان جمهوریتی شریعت اسلامیہ نیک اساسیغہ قورولوب باعث بخت و سعادتیز بولغان ، و قیامت کونبغچه تبدیل و تحریف ناپمایدورغان قانون الہی بولغوجی قرآن حکیم نیک حکمی ایله عمل قلنور .

§ - ۲

شرقی ترکستان دولتی جمهوریت اوصولی برلن قورولوب خلق نیک راحتده بولماقی ، و دولت نیک برقرار بولوب باشقہ لرنیک مزاحمتی و منازعتندن ساقلانیش ، و ملت نیک دینی ملی مدنی اقتصادی ایشلرنیک یولغہ قویولوشی ، و شونکہ اوخشاش ملت نیک طلبلرینی اوتاماق ارچون ننکین حکومتی ، و ملت اتفاقی جمعیت افوامغہ مراجعت قلیب استقلالنی قولده توتماق اوچون قولدن کیلغان قطعی چاره لرنی کورادور .

§ - ۳ مرکز قورولوشی

دولت اداره سیمیک مرکزنده [امیر المؤمنین] رئیس جمهور حضر تلیری اولتوروب حکومتنی شریعت اسلامیہ نیک احکامیغہ موافق اداره قیلور .

§ - ۴

دولت ، خلقچلق عامہ چلق ، مشورت و مصلحت اساسی ایله قورولوب ملت نیک احتیاجاتلرینی تأمین قلمق و ملت نیک عرض دادلرینی انکلاماق ملت نیک و کیبل لری برلن بولور .

نظارىلىرىنىڭ قورۇلۇشى

دوات نىڭ ادارە قلمق اوچون مىر كىزدە امىرالمۇمىن خىزىرتىلىرىنىڭ رىياسىتى آستىدە ، ناظرلىرى ھىيئىتى تىشكىل ايتىلدى ، اوشىبو ھىيئىت نىڭ تىپىپە سىندە صدر اعظم مقامىدە باش و كىل تەين بولور . باش و كىل نىڭ ياندىدە ايكى نفر معاونى بولور .

- ناظرلىرى ۱ - دىنىيە عدلىيە ۲ - حربىيە ۳ - مالىيە ۴ - خارجىيە
۵ - داخلىيە ۶ - تىجارىت و زىراعت ۷ - معارف ۸ - اوقاف
۹ - صحىيە ، ھەھسى بولوب ۹ - نظارتىدىن عبارتدور .
۹ - نظارت ايكى غە بولونوب آيرىلور .

۱ - نىجى بولومى ، مىلكى ادارى بولوب

- ۱ - حربىيە ۲ - خارجىيە ۳ - داخلىيە ۴ - عدلىيە ۵ - وقف نظارتلىرىدىن عبارتدور كە اوشىبو بولومنىڭ اوستىدە باش و كىل نىڭ نىجى معاونى تورادر

۲- ذىجى دولومى مدنى اجتماعى - بولونبۇر

۱ - مالىيە ۲ - تجارت زراعت ۳ - معارف ۴ - صحىيە نظار تلىرى كىرىب
بو بولومنىك اوستىندە باش و كىل نىك ايكىنجى معاونى تارايدور .

۶ - § رئيس جمهورىنىك وظىفەلىرى

۱- . شرقى تركستان جمهوريت اسلامىيەسى نىك رئيس جمهورى دىن ،
ملت ، وطن نىك آياشىغە ، تىجلىقى هم ترقى و تعالىسى اوچون رەھبىرلىق
قلغۇچى ، حكومتىك بيوك آناسى على امىرى ، هم باش قومندانىدور .
۲- . رئيس جمهورى حضور تلىرى ، ملت مجلسى طرفىدىن دورت سىنەلق
سايلا نادور ، لىكن بو كوندەغى رئيس جمهورىمىز ، دىن اسلام نىك ، وطن
و ملت نىك آزادلىقى بولىدە قەھىر مانلىق ايله كورەشىپ استقلالنى الغان جناب
خواجىم نىياز حاجىم حضور تلىرى بتون حياتىدە ، شرقى تركستان ، جمهورىتى
نىك عمر لىك دائىمى رئيس جمهورى بولشى نىك جميع ملت هم عسىكر
نامىدىن قىلمى قبول قانادور .

۳- ، دولت نىك تمام ايشلىرىنى اداره قىلمىق اوچون رئيس جمهورى
حضور تلىرى ، صدر اعظم باش و كىل تەيىن قىلىپ ناظرلر ھىيئىتى نىك
تصديق قىلدور .

ايضاح

مەلت مجلسى يىغىلغان زىماندە باش و ككىل و ناظرلر غە رئيس جمهور طرفندن مەلت مجلسى نىك تصدىقيغە تەقدىم قىلادور.

بە ، رئيس جمهور ، ناظرلر هيئىتى نىك توختاملىرىنى تصدىق قىلادور ، هم تصدىق قىلنماغان حالدا - يەنە باشقە يانكىدىن اول توختامنى كوروب چىقىشقا ناظرلر هيئىتى غە تەكلىف قىلادور.

رئيس جمهور ايله باش و ككىل هم ناظرلر هيئىتى اوتتوراسىندە نىزاع چىقسە ، باش و ككىل استىغفا قىلور ، هم رئيس جمهور يانكى باش و ككىل تەين قىلىپ يانكى ناظرلر هيئىتى تەشكىل قىلنادرور .

جە ، رئيس جمهور ، خارجىيە ناظر نىك حضور نەندە فو شرقى تىركىستان ، غە ، تەين قىلنغان خارجى دولتلىرى نىك ايلچى ، و ككىل هيئىتلىرىنى رەسمى قىبول وقتىندە قىبول قىلادور .

دە ، رئيس جمهور ، تمام عىسكىرلر نىك عالى باش قوماندانى بولغانلىقى اوچون ، باش و ككىل هم حربىيە ناظر نىك واسطەسى بىرلن شرقى تىركىستان اوردوسىنى اداره قىلادور .

خە ، شرقى تىركىستان حكومت اسلامىيەسى مصلحت و مشورت اساسىغە قورولغانلىقى اوچون ، رئيس جمهور حضور تلىرى ، باش و ككىل - و ناظرلر هيئىتى

نيك اتفاقلرى حاصل بولغان توختاملردە اكشريت نيك صواب رايىنى
تاكيد و تصديق قىلور .

§ - ۷

باش وکیل نيك وظیفه لری

باش وکیل ، بتون ناظرلر نيك باشلقيدور .
شونيك اوچون هر بر نظارتك ايشلری برلن مشغول بولوش
حقیغه ايگه دور باش و کیلیغه ، و کیملر هیئتی نيك رئیس هم دیلور .
باش وکیل هفته ده بر کون ، و فوق العاده احوالردە ، هم قیسیق ضرور
وقتلردە ناظرلری ینیلیشغه قیچقورور .

بو یغلیش لرغه هیئت نظار ، یا که ناظرلر هیئتی دیلور .
حکومتك بتون ایشلر نيك اساسی یوللرینی شول یغینلردە مصلحت
قلیدور توختاملر قلیدور ، بول توختاملرغه و کیملر هیئتی نيك توختامی دیب نام
قویولور . بول توختاملر نيك ملی مجلس لرغه سالینب کو پچیلقنك رایلری
نی موافقتینك تاپیلسا اولوفتده ناظرلر هیئتی نيك توختاملری قانون بولور .
ملی مجلس موجود بولماسا توختاملر نيك پادشاهغه کورغازیلور .
پادشاه- یا که حکمدار ، ناظرلر هیئتی نيك توختاملرینی موافق کورسه ینه
قانون بولور و کیملر ، یا که ناظرلر هیئتی نيك توختاملر یغه نظامنامه هم دیلور .

ملكى ادارى بولوم .

دېنيە عدليە نظارتى نيك وظيفه لرى

دولت ، شريعت اسلاميه نيك عالي اساسلار يغه قورولغان جهمتدن دېنيە عدليە نظارتى تشكيل قلدور .

عدليە ناظرى شيخ الاسلام مقامنده بولور .

عدليە نيك ياسيده دېنيە بولومى بولوب بول بولومغه [باب الفتوى] نام بېرىلپ بونده مفتى تورادور .

عدليە نظارتى متكامل مملكتلرده محكمه لرايله حكومت آراسنده بررابطه دور ، چونكه متكامل مملكتلرده حاكم لر معزول بولاميدور ، باش مدعى عمومى نيك [يعنى عدليە ناظرى شيخ الاسلام] هم محكمه عاليه نيك [قاضى القضاة - قاضيلر نيك باشلىق] معقول كوروشى برلن محكمه لر نيك رئيس لرى تعين قلدور ، محكمه شرعيه لر نيك حاكم لر نيك يعنى قاضيلر نيك عدليە نظارتى اوزى تعين قلدور . عدليە نظارتى اوزينك مفتشلرينى واسطه سى برلن ايشلر نيك عدالت يولنده يوروب توروشيني تامين ايشى لازم دور .

عدليە نظارتى مملكتنك قانونلرينى احكام شرعيه غه تطبيق قلىش اوچون نظارت ايتشغه مكلف دور .

صحی و مدنی شرائط لرغه ایگه بولغوچی هم محبوسلرنیک اخلاقلرینی
توزاتشغه خدمت قله دورغان حبس خانهلرینی تأسیس قلمیش - عدلیه نظارتی
نیک وظیفه لریدندور .

§ - ۹

حربیہ نظارتی نیک وظیفہ لری .

حربیہ نظارتی نیک برنجی وظیفہ سی مملکت نیک خارجی دوشمانلردن
مدافعه قلمشغه یرایدورغان اوردونی وجودغه کلتوروشدور .
بونیک اوچون اینک اول حربیه مکتبی تأسیس قلور ، حربیه مکتبی
بلند تحصیل کورغان و خارجدن کلتورولغان متخصصلرنیک واسطه سی ایله
آچیلور اوردو اوچون لازم بوله دورغان لوازمات حربیه ککار خانهلرینی
قورادور . اجنبی دولتلرنیک عسکری حاضرلقرینی و نیتلرینی انکلاماق
اوچون عسکری ملحق لر تعین قلور ،
شرقی ترکستان اوچون حاضرغی اینک مهم وظیفه خارجدن بر هیئت
اصلاحیه عسکریه کلتورمقدور ، بو هیئت اصلاحیه پیاده سواری طوبجی
آغیر ماشینهلق طیارهچی ، تانقهچی ماشینه معلملری کبی متخصصلردن
عبارتدور ، بولردن بولک علاحدہ کیمیاوی وسائط تعرض و مدافعه
متخصصلری و اشیا لرینی کلتوروشدور ، موجود قلمشدور .

خارجیه نظارتی نیک وظیفه لری

خارجیه نظارتی ، اجنبی دولت لر غه و کیملر تعین قاور ، اوشبو و کیملر غه اجنبی دولت لر نیک چو نکلیغیغە یا که سیاسی اهمیت یغە قاراب بیوک ایلیچی یا که اوترا ایلیچی دیب نام قویولور ، ایلیچیلر طرفندن بولک پایتختلر نیک خار جندەغی مهم شهر لر غه کونسولوس لر تعین قلمنور هر بر اجنبی دولت دەغی قونسولوسلر اول یر دەغی ایلیچیدن تعلیمات آلورلر ، ایلیچیلر ایسە خار جیه ناظر ندن امر و تعلیمات آلیب تو ادور ، قونسولوسلر نیک اینک بیوک وظیفه سی خار جده بولغان تبعه من نیک حقرقی نیک ساقلامق و یول خطلرینی تنظیم قلمق دور خار جیه نظارتی نیک ینە بر مهم وظیفه سی ، اجنبی دولت لر برلن باغلانا دور غان سیاسی ، یا که سودا ، تجارت معاهدە لر نیک تیار لامق دور - وشونیک کبی مسئله لر اوستندە اجنبی دولت لر ایله مذاکرە لر نی قلمش دور .

خارجده ، تبعه من نیک حقرقیغە تکلیب دخل و تعرض بولسە در حال تجاوز قلمغان طرفنک حکومت یغە ناراضیلق بیان قلمق و باشقە لر .

خارجیه نظارتی نیک مملکت داخاندەغی ایشلردە هیچ ایشی یوق دور . یاغوز افغانستاندە پاسپورت یول خط ایشلری برلن مو مشغول بولور . باشقە مملکتلردە ، میکتدن خار جیه سیاحت قلمقچی یورتداشلر نیک

یو اخطارینی یاساؤل [پولیس] دائرہ لری تنظیم ، و شہر والیسی طرفندن
تصدیق قلمینور .

۱۱ - ۴۳

داخلیہ نظارتی نیک وظیفہ لری

خصوصاً یاںکی قورولغان دولتلر دہ اینک مهم نظارت داخلیہ نظارتیدور .
قلہ دورغان ایشلر اینک اینک برنجیسی ولایتلرغہ والیلر تعین قلمش .
ولایتلر دہ والیلر بتون مأمورلر نیک باشیدور ، کویا ولایتلر دہ
باش وکیل نیک مقامندہ دورلر .

بتون یورتدہ تنجلیق آسایشلق نیک ساقلاشنی تائمین قورلر ، بونیاک
اوچون بتون یورتدہ ہر ایشدن ایملکاری یاساؤل قوی ، برساقچیلر قوی نیک
وجودغہ کیلتوروشغہ مکلف دورلر .

یاساؤلر [پولیس] نیک ساقچی [ژاندارمہ] لرنیک وظیفہ لری بردور
یاغوز یاساؤلر شہردہ ساقچیلر ناحیہ و کینتلر دہ ایش یورغوزورلر .
یاساؤل و ساقچیلر توغریدن توغری والیلر نیک بیوروقی آستندہ بولورلر .
حکومت نیک یارلقلرینی اجرا قلہ دورغان یورغوزوش کوچلریدورلر .
چنانچہ برکنہ ایشنک توتوش یعنی جنایتچینی توشلاش یا کہ برمحکمہ نیک
توختاملرینی اوتکوزوش یا کہ آنکلا تدروش ، چیکلر دن ایچکاریغہ گیرہ دور

غان يىرلى ياكە اجنبى يولچىلار نىك و ئىقەلر يىنى تەكشۈرۈش و مەملىكەت ئىچىدە غى شىبەھە
 لىق كىشىلەر نىك خىراتلار يىنى قاراب بىباب تۈرۈش و ئىقەلەر نىك جەملە سىندىدۇر .
 ياساۋل و ساچقى بولمىغان يىرلەردە بۇ ئىشلارنى و قەتئىيەتتە عىسكەرلەر غە
 تەفشۈرۈلۈر پۈستەلەر قورادۇر داخلىيە نىظارتى - پۈستە ادارەلەر ئىشكىل قەلۈر .
 پۈستەلەر مەملىكەتتىك يوللار نىك و تاشىغۇچىلىق تاشىماق واسطەلەر نىك تۈزادۇر .
 و لايت چەكەرلەر نىك تۈزۈشغە چەكەرەلەر غە تەلەق دار لائىھەلەر تۈزادۇر
 ، تۈزغان لائىھەلەر يىنى ناظرلەر ھىئەتتە سالادۇر .
 مەملىكەتتىك يوللار نىك يانكىدىن آچىق ياكە تۈزاتىمۇ داخلىيە نىظارتى نىك
 و ئىقەلەر لىرى دىدۇر .

داخلىيە نىظارتى نىك مەھم و ئىقەلەر لىرىدىن بىرىسى جان روىخىتەيدۇر ھى
 يۈرتدە ئىشەك قولىغە بىر نەفۈس تەككەسى بىر مەسەن تۈرۈپ بىر ھەكۈمەتغە
 ھەكۈمەت نامى بىر يىلمايدۇر ، مەناسىب مو بولماس املاك مەملىكەر زەمىنلەر نىك
 چىكىرەلەر يىنى قىلەب مەملىكەت ھەجەتلەر بىرىش داخلىيە نىظارتى نىك مەھم
 و ئىقەلەر لىرى جەملە سىندىدۇر .

§ - ۱۲

اوقاف نىظارتى نىك قەلەدۈرغان ئىشلەر لىرى

اوقاف اسلامىيە موقوف لەلەر غە سىرف ايتدۇرماق ، و موقوف لەھى

یوق بولوب کیتغان ، وقف درامدلر نیک ، مدرسه لر نیک اصلاحلریغہ معارف نیک حمایه سیغہ تخصیص قلمقدور .

یونیک اوچون هر ایشلردن ایلکاری ، تورکیه نیک و مصر نیک اوقاف تشکیلا تلیغہ عائد ترتیب و نظاملرنی تیکشرب اول ترتیب نامدلرغہ قاراب محیط نیک شرائطلریغہ موافق توزولغان قاعده لر ایله تشکیل قلدشدر ، بنساعلیه اوقاف ایشلرینی یورغوزوشغہ اوقاف نظارتیغہ مخصوص نظامنامه قلمور .

§ - ۱۳

مدنی اجتماعی بولوم

مالیه نظارتی نیک وظیفه لری

مالیه نظارتی نیک اینک برنجی وظیفه سی حکومت نیک درامدلرینی تاپش ، و برامدلرینی بریشدر .

حکومت نیک درامدلری ایکی خیلدر ، بری بی واسطه درامد ایکنجی سی واسطه لق درامد دور

بی واسطه درامدلر ، زکات عشر و غیریلر .

واسطه لق درامدلر ، خارجدن مملکتغہ کیره دورغان مال لر متاعلردن آنور ، بودرامد ، کومروک آرقالی بولوشی اوچون کومروک درامدلری دیلور حکومتک احتیاجیغہ قاراب ، واجنبی دولتلر برلن بولغان معاهده یاکه

كامايادور ، احتياجغه قاراب مالیه ناظری ، ملتکه تکلیف قانغوچر ویرکی
لائحه لرینی تیار لایدور ، لائحه لرینی قانون قوتیغه کرغوزوش اوچون چاره
کورادور . احتياجغه قاراب بولادورغان کوچوروش ، اوز کار تدرش کی
ایشلرینی ناظر لر هیئت نیکی مصلحتی برلن قالدور .

یانکی پول چیقاریش ایشلرغه قاراشلق معاملهلر مالیه نظارتی نیکی
وظیفه لریدور . مالیه ناظر نیکی ، هر یل باشنده حاضر لاغان درآمد و برآمد
حسابنامه سیغه بودچه ، دیب نام بریلو - یعنی میزانیه ، ناملنور . میزانیه
سی بولمغان یعنی درآمد برآمد لرینی حسابی بولمیدورغان حکومت یوقدور

تجارت و زراعت نظارتی نیکی وظیفه لری

پاخته زراعتی نیکی ، یپاک چیلق ، کیلامچلق ، یون ، تیری ، ایچا کچیلق ،
وهر تورلی توقومه چیلق ، کانلر ، مملکت نیکی حیواناتی چاروا ، و باشقه شونک
غه اوخشاش مملکتغه بایلق کلتور وچی مختلف اقتصاد ایشلرینی توزوب قورادور
چنانچه - ایپاک ، پیله سی نیکی اصلاحی ، پاخته اوروغی نیکی اصلاحی ،
کورونج ، دهقانچیلق لر کی ایشلرینی ، یانکی زمانده غی آلات آسباب ماشینه
لر برلن ینکلاشدورماق بونیکی اوچون ” شرقی ترکستان ، ” نیکی هر تورلی
زراعت و تجارت ایشلرینه خارجدن متخصص کیلتور مقدور .

معارف نظارتی نیک وظیفہ داری .

شرقی ترکستان اوچون معارف نظارتی نیک اینک برنجی قلمہ دورغان ایشی ابتدائی مکتبلر نیک آچشدور . آچیلادورغان ترتیبی ابتدائی مکتبلر ده حاضر چه ، او قوش یازوش بلدور ادورغان ، حساب هندسه ، خصوصاً دینی اعتقادی درسار او کره ته دورغان ، معلومات ملیه و - وطنیه لرنیک ، تاریخ اخلاق کبی بسیط درسارنی تعلیم قلمہ دورغان درجه ده بولسه کفایه بولور مدرسہ لرده ، علوم دینیہ اعتقاد و فقه برلن برابر باشقه منفعتملق علم لرنیک تدریس و تعلیم قلمد روشنی تأمین و تفتیش قلمیش ، احوالغہ قاراب مدرسہ لرنی بری یاکه کوپراقینی ترتیب نامه برلن او قوتادورغان اصلاح مدرسہ لرنی قوروش ، اونکه لائق مدرس و معلم بلکیلاش استعدادلی طلبه لرایله تأمین قلمیش دور معارف نظارتی ، مملکت نیک هر ولایت هر ناحیه و کینتلریغه ابتدائی مکتبلرنی قوروش ، ابتدائی تحصیلینی بتورغان مایه لرنی بتوشدورغان دن کین ، اورته عالی مکتب آچماق ، اورته تحصیلینی بتوشدورغان دن کین ، عالی مکتبلر آچماق ، بتوشغان طلبه لردن لیافتلیلر نیک معلوماتلرینی کینکایتوروشغه خارجغه یباریشدور .

یوقاریده یازیلغان بوتون ایشلرنی قوروب یورغوزوشغه شرقی ترکستان

اوچون خارجدن برهنت علمیه کیلتور مقدر . معارف نظارتی نیک ، حاضر دهغی اینک مهم وظیفه لرندن بریسی مهم ولایتلرغه مطبعه لر قوروب سهل و منفعتلق درس کتابلرنی نشر قلیب ملی مطبوعاتنی تر کوزوشدور . یرلی محلی مطبوعات موجود بولغونچہ خارجدن لازم کتابلر کلتور مق عمومی کتابخانه لر ، قرائت خانه لر ، قوروش معارف ایشیدور .

§ - ۱۶

صحبیه نظارتی نیک وظیفه لری .

یوقوملوق خسته لر برلن کوراش تشکیلاتی قوروب خسته خانه لر توزوب فقیرلر اوچون ، توغوش خانه لر ، قوروش ، سو غذا ، جای ، و عمومی یرلر نیک تیکشیریش ؛ قاراب توروش - پاک توتماق ؛ بوتون بوایشلر ؛ صحبیه نظارتی نیک وظیفه لر یدور بونیک اوچون اینک اول مملکتغه خارجدن ۱۲ نفر دوقتور کیلتوروش ؛ مجنون خانه لر ؛ یتیم خانه لر ؛ [غانجور ایتلر] خسته لقی غه معالجه خانه لر قوروش ؛ [چیکیش] تیار کرلقلری اوچون مخصوص خانه لر تشکیل ایتیب قوروشدور .

دارو اجزالری اوچون کارخانه لر قوروشغچه ؛ خارجدن اجزا کلتور مق یاکه اجزاچیلرغه و - تیش طبیب لریغه یاردم قلیشدور .

§ - ۱۷

ولایتلردنیک قورولوشی

شرقی ترکستان داخلنده بولغان ولایتلرده ملک و مدنی ادا ایشلرینی یورکوزمق اوچون داخلیه نظارتی طرفندن صلاحیتلق والیر تعیین ولایتنک آسایشینی ساقلاشقه شرائط مقتضاسیچہ محافظه سی بولور .

§ - ۱۸

هر ولایت والیرنک ریاستی آستنده مرکز اوصولیده دینیہ داخلیه مالیه شعبه لری تشکیل قلمب عمومی قاعدہ غہ موافق اداره قلمدادور

§ - ۱۹

ولایت داخلنده دینی حکم ایشلرینی شرع شریفغه موافق اداره قلمق اوچون محکمہ شرعیہ قورولوب انیک نظارتده معارف عدلیه ، اوقاف شعبه لری بولور .

§ - ۲۰

هر ولایتده دولت خزینه سی داخلی و خارجی تجارت ، دولت نیک

خصوصى اقتصادى ايشلىرىنى ، حكومتتك زكات عشر و اعانه ايشلىرى و شونكا اوخشاش كرىم چقم ايشلىرىنى اداره قالمق اوچون مالیه تجارت شعبه سى تشكيل قىلنادور .

§ - ۲۱

چىت دولت لىنىك ایلچى خانه و كالت خانه سى بولغان شىهرلرده ولايتلار ده خارجه نظارتى طرفندن مخصوص و كىل تورادور . شو بو و كىل خارجه معامله لر برلن مشغول بولادور .

§ - ۲۲

حربيه ناظرى طرفىدىن تعین بولغان حربى مأمورلرغه و عسكىرى فرقه لرغه محلى والى طرفىدىن مادی و معنوى ياردم برىلور .

ناحیه لر قورولوشى

§ - ۲۳

هر ناحیه كه حاكم تعین بولور ، حاكم لر ولايت طرفىدىن تعین بولوب صا كزىدن يعنى داخلیه نظارتىدىن تصدیق قىلنادور .

§ - ۲۴

تنجلىقنى ساقلاش اوچون ، محافظلرى ، ژاندارمه ساقچىلرى بولور

دینی ملکی حکم لرا او چون شرع شریف غه موافق ایش قلادورغان محکمه شرعیه اداره سی بولوب ، محکمه شرعیه ده قاضی اسلام تورادور . ناحیه قاضی لری ولایتدن تعین ، و عدلیه ناظری طرفندن تصدیق بولادور .

§ - ۲۵

دینی مدرسه و مکتبلر نیک قوروش ، معارف و اوقاف ایشلر نیک اداره قلیش او چون ، ولایت طرفندن هر بر ناحیه غه مخصوص مأمور تعین بولور ، ولایت فرمانیغه موافق محلی حاکم بر لن کیشیب ناحیه ده ایشلر .

§ - ۲۶

زراعت ، هم سو ، ایشلرینی اداره قلمق او چون ناحیه ده میرآب بولور ، معدن ایشلرینی ایشلاتماق او چون مأمور بولور ، میرآب ایله مأمور ، والی طرفندن تعین بولور لر ، میرآب داخلیه طرفندن ، مأمور ، تجارت و زراعت نظارتندن تصدیقلانادور .

§ - ۲۷

ولایت شهر لری ناحیه آساسنده مخصوص شهر حاکم لری طرفندن اداره قلنور .

§ - ۲۸

کینت قورولوشی

هر بر کینت نیک اطرافنده کی دهقان خواجه لقلرینی زراعت و ، سو

ایشلارینی ، مدرسه مکتب ، و باشقه دینی مدنی ایشلارینی یورغوزوش
 اوچون ، ناحیه حاکمینی تعیینی ولایت نیک تصدیقی بران کینت امین لری
 توختاتیلور . امین لر ، حاکم لرنیک فرمانی ایله هم قوللریده غی نظام نامه
 ایله ایش قولورلر .

§ - ۲۹

قشلاقلرده غی خلقنک تنجلقمینی ساقلامق و اولرنیک عرض دادلریندی
 طلبلرینی یوقاری دائرلرغه یتکوزوش هم حکومت طرفندن بولغان فرمان
 لرنی اجراقلش ؛ عشر ؛ وقفلرنی روخط قلیب یغیب تعین لانغان آمارلرغه
 تاپشوروش دینی مسجد مدرسه مکتبلرنی یولغه کر کوزوب نظارت قلیش
 وشونیکغه اوخشاش ایشلرنی اجراقلش اوچون ؛ قشلاق باشلقی تعین بولو
 باشلقلر کینت امینی فرمانیده قشلاق و محله کشیلری طرفندن کورساتیر
 ناحیه حاکمی طرفندن تصدیق بولورلر .

§ - ۳۰

ناظرلر هیئتینی نیک اوستنداغی مامور نیک وظیفه لری .

بو ، بیوک مامور حکومتنک قولاقی هم کوزیدور
 حکومت نیک بتون دائرلرند غی ایشلرنی قانونغه موافق یوروب

تورغانلىقنى كوروب تيكشريب تورادور . بونيك اوچون حكومتك همه اداره لريغه كيريب تفتيش قىلغۇچى و كىل بولور ، و كىل تيكشربش حقوقىغه مالكدور . ولايت و ناحيه لرده غى حكومت دائره لرىنى تيكشريب يورادورغان سيار ، مفتشى بولور .

مفتش لر انغان معلومات و ثبقة لرىنى عالى مائور اداره سىغه تاپشورادور . حكومت اداره لر نده غى خدمتچىلر نى قىلب تورغان ايشلر نده مساهله ياكه خيانت تاپلغان بولسه عالى مائور طرفندن ، عدليه نظار تىغه تاپشورالادور .

تارىخ بولوى

شرقى تركستان مىلى انقلابى حركت تارىخى

تارىخك مندرجه لرى .

توتقونلوق دورى - اورومچى خطاى حكومتىنك توتقان يولى ، مظلوميت كونلرى ، انقلابنىك برنجى دورى ، تورقان يىغىلق لرى * قول قوزغالانلرى كوچار انقلابى ، انقلابنىك مشهور باتورلرى ، سياسى عامللر ، سياسى مىلى تشكىلاتلر ، شرقى تركستانده عمومى اويغانش دورى ، سونكى بىوك انقلاب قىل ، قاره شهر تورقان كوچار اقسو ايرككلىق ؛ مارالباشى محاربه لرى ؛ سوغون اوردوسى ؛ قرغز اوزكارىشى ؛ ايكى آرتوجنىك قىامى ؛ كاشغر

ولایتنامہ انقلاب آلاکھلری ؛ مادوٹی بیک سقوٹی ؛ ختن یار کند آزادلی
امیر چیلرایله تیمرچیلر ؛ ترک تونکان مجادله سی ؛ تیمور قرغز اختلافی ؛
تیمور فاجعه سی ؛ ینکی شهر محاربه لری ؛ استقلال جمعیتی بیک فعالیتی ؛ بانکین
چیلری ینکلیشی ؛ شرقی ترکستان مستقل دولت قورولوشی ؛ عثمان علی بیک
بیک سقوٹی ؛ ینکی حیات ؛ معارف و مدنیت - خاتمه .

تونقونلوق دوری

آلان تاریخ نبوی ۱۳۲۱ غه یی خاقان چین منصبدارلری بویته شهرلر
نی تصرف قلیب آغالی بکر مه یته یل بولدی حالا بول درجه غه یتیلر کم آباو
اجدادلری دن قالغان ملک میراث زمین لرینی تاشلاب قاجدیلر حالا بوتاریخده
خاقان منصبدارلری انصاف متاع کمیابلرینی نسیان طاغچه سیغه آلب قویدیلر
و عملدارلر ظلم پیشه لر ظلم ستم لرینی عایا و فقرا بلکه کافه برایا اوستیکا کون
دن کونغه زیاده قلغالی توردیلر ؛ بیوه بیچاره کوزیاشلری تو کولغالی باشلادی
تاریخ امینییه - ۳۰۰ نجی بیت .

هجری ۱۲۹۳ یلمدن باشلاب خطایلر شرقی ترکستانغه ینه استیلا قلغاندن بیر
یرلق لرغه وحشیانه معامله ده بولدیلر ؛ عام ایشلری یریلر حقنده تحقیر و ظلم
ایدی . شونیک اوچون دور یریلرغه چانتو سینکو نامینی بریب خورلادیلر .
چانتو ؛ باش اوراغان ؛ سینکو ؛ حیوان معناسنده جطایچه سوزلر دور ؛

خطایلو اوز لرینی معبود خواجه ؛ باشقالرینی قل بنده اور بنده کوروش ساری
 او چون ؛ حکومت دائره لر یغه ایش برلن مراجعت قلعوچو یر قلقلرینی سجدده
 قلده وروب چوقندرور ایردیلمر .

یرلی خلقنیك جانی مالی عفتی ناموسی زمینی اوستنده خاهلاغانلریچه عیش
 عشرت کیف صفائاً قاورلر ، بیچاره یر قلقلر همه حقو قلردن محروم قلنغان ، هیچ
 کشیده هر قنداغ حقمنزلقغه بر حرف ایله بولسون نخشی یامان دیشغه اقتدار
 یوق ایردی . ذره قدر خلاف حرکت کیمدن بولسه سز یلغان همان حبس قلنور
 محبوسنیك بو نیغه قولیغه پوتیغه یوغان تختلر قالین تیمور کیشانلر بیکتولور
 تیاقلرایله - بیخود بولغونچه اورولغاچ سو نکره ابدی عمرلق قماقغه یا که سور
 کونغه حکم قلنور ایردی - قاماقخانه ایسکی پاسکینه ، سلامتلق او چون بیك
 ضررلی ؛ بولوب انسانی تربیه دن خالی کاله آغلخانه سندن عبارت دور ، وطن
 وملت نیک آبادلقی معارف و مدنیتی سودا و صناعتی حقنده خطایلو هیچ بر
 ایش قلمدی ، عموماً خطای تو نکان مامور لر نده رشوت پاره حور لوق کسب
 هنر بولوب قانون فورمه سی کیغان پاره خور لوقده مسابقه آیب بارور لر ملت
 نیک التون کموش ؛ جواهر ، وباشقا تمام بایلقلرینی زور لوق برلن یغیب آدیلمر
 اقتصادی ایشلر ؛ داخلی خارجی سودالر مانا پولیده قلنغان .

یرلی سودا کرلری خطایلو اوز فائده لر یغه مجبوری اشلاته دورلر - محلی
 صناعت لر غه مطلقاً اهمیت برمادیلمر ، ملی معارف و نشریات ایشلریغه بیك

قاتیغ توسقونلوق قیلدیلر ، فحش بوزو قجیلق ، اخلاقسزلوق لرغه افراط درجه
ابر کینلق بردیلر ، بر طرفده خطایلاشدرش سیاستی نیک کسکینلاشدردیلر
، خطای مهاجر لرغه ، ترکستان نیک منبیت محصولدار ، زمین لرینی الیب
بردیلر ، مهاجر خطایلرینی یرلاشدریشیده بیک آسان یول توتغانلر یرلیرغه
افراط درجهده سالقلر سالیب خلق زمین عمارت لرینی تاشلاب قاچغانلر
، یاکه آغر و یرکیلرینی تولا یالماغان کشیلرینی بر سو زمین عمارتلرینی مصادره
قلب ، اوزینی سور کون یاکه عمرلق قاماقده - یانقوزغانلر ، ترکستانلقلردن
مجبوری صورتهده خانون قزالا باشلادیلر شرقی ترکستانده ، خطایلر انسانیت
اوچون بر داجنلق خدمت قلمدیلر روسلرینک ، غربی ترکستانده غی
روسلاشدریش سیاست فورمه لرینی خطایلر عینا قبول قلغان ، ذاتاً خطایلر
بیک آچ قالاندرلرینی شرقی ترکستانغه یبارغانلر ، چونکه بول برده غی
خطایلر ، فقط شخصی منفعتلر بول تاپیش بای بولوش برلن مشغول بولورلر
، انسانیت ایله آلدی بپردیلری هیچ یوقدور. خطایلرده قانون یوق هر کم
اوز اختیار یچه حرکت قلور حکومت دائره لرنده مأمورلر عمومماً افیون
تارتیش ایله مبتلادورلر افیون ؛ خطای مأمورلری اوچون بیوک مشغولیت
، هر دائم کورساک - چوزولوب یاتیب افیون تارتیب تورغان حالده کوره سین
خطای محکمهلرنده عدل و انصافدن ذره قدر اثر یوقدور رشوت پاره نی
کیم کوپراک بیرسه هر قنداغ آغر جنایتچی بولسه مو شونیک فائده سیغه حکم

قلنور پاره رشوت بیریشغه قادر بولغان کمبغل لر نه قدر حقلی بولسه لر مو
تیاق یب پوتلر دن باغلانیب آسیلیب نتیجه ده عمرلق قاماق یاگه سور کونغه
حکم قلنور لر ذاتاً تر کستانده یرلاشغان خطایلر نیك دینی ایمانی ؛ غایبه و
املی پولدور ؛ سونك سنه لر ده خطایلر پول تاپیشی او چون توری یانکی
یوللر آچدیلر ، اولر بالشاویك پور غور امینی تطبیق ایته باشلادیلر ؛ ملتک
مالی جان ناموسی عفتیغه وحشیانه تجاوز قلدیلر ؛ بناءً علیه بول وحشتلر غه
قارشی انقلابی حرکت باشلاندى .

انقلابیك برفیجی دوری .

تورغان بغیلقلری .

شرقی تر کستانلقلر هیچ بر وسیله ایله تیمه لر نده باسیب یانقان آلباستی
لر نیك ظلم و حشتلرینی توری جبر و ستم لرینی حکومت دائره لر یغه آکلاته
بلمدیلر ذاتاً هیچ کده شکایت قلس جرئتی یوق ؛ خلق طرفندن بر یلغان
شکایت عریضه لر عالی مأمور لر غه یتکوزولمیدور ، یتکوزولغاندامو ؛ اعتبار
سز مهمل قالدیریلور - یاگه شکایتچیلر غه سوء نتیجه بغشلایدور ؛ خطایلر
نیك تالان تاراج لر یغه ناعلاج چیده غان یر لیلر ؛ عفت و ناموسلر یغه خاتون
قرلری حقننده بولغان تجاوز غه ؛ صبر طاقت لری قالمیدور ده دین و ملت
ناموس و عفت لرینی مدافعه قلدیشغه یاراغ کوچی بر لن کیریشب وحشی

خطايلرغە قارشى قوزغالان باشلانە دور .

دونگان خائىنلر

خطاى دونگان ھەر ايكىسى بر سوزدور .

شرقى تركستان نيك توتقونلوق دورىدە يرليمر ، خطاى وحشيلرى طرفندن قانداغ جبر ظلم المير نيك تارتقان بولسه ، دونگانلردىمۇ ، بلكىن آندن ارتوقراق وحشتلر نيك تارتقان دور ، دھا - اوندىدە كوبراق وحشتلر نيك تارتىپ كىلمەفدە ، بول مسئله ايسە قويات كى روشن تاريخى حقيقت بولوشى اوستىغە عين زماندە بولوب تورغان فاجعهلر ، هيچ بر يرلبدە شېمەه قالدورمدى . بئاءً عليه [خطاى دونگان ھەر ايكىسى بر سوز] ديساق يا كلشماغان بولورمىز . صاحبقران بادوات يعقوب بيك غازىغە ، اورومچى لورينجاسى نيك خيانتى ۱۳۲۸ نجى ھجرى يلندە چقغان قوموللوق انقلابچى باتور تيمور خلفە حقندەغى خيانت ، تورفان نيك مشهور انقلابچىسى احمد تاماق باتور حقندەغى خيانت ، حاضرغى شرقي تركستان انقلابى نيك بيوك داهيسى خواجه نياز حاجم حقندە دونگان طرفندن بولغان ھمدە دوام ايتىپ تورغان خيانتلر ، مرحوم شهيد تيمور غازىغە قلنغان خيانتلر ، دينكيزدن بر اوتلام ، يامغوردن بر تامچى قاتار نيدە دور دونگان خيانتى دونگان

وحشتی نیک توشونچه سی کوز آلدیمزده تور دور بول وحشتلرنیک یانیده
 خطای وحشتلری بس بوتون اونوتولادورغان بر حالغه ککلیب قالدی
 ، توغریسی خطای وحشتی نیک بزغه تونکانلر - اونوتدوردی ، دیمک بزغه
 خطایدن کوره دونکانلر آرتوغراق ینه ایسکیراق دوشماندور ، بزله خطای
 ظلمندن قوتولدوق اما هنوز دونکاندن قوتولغانمزچه یوق ، قوتولمادوق
 ، بز نیک خطایلدن اول قدر خوفمز یوق اما ، دونکازلدن تشویشمز یوق
 ایماسدور . بناءعلیه دونکان توغریسنده حاضرلقنک ، احتیاطبولوشنک
 چنک قورمز دونکانلرایله کوره ش میدانینک اوتکور لاشدرورمز ، دونکان
 توغری بسینده شرقی تر کستانلقنک کونکلیده دُرّه چه رحم شفقت بوندن سونکره
 بولماس . کوره ش میدانیدغی ناردان تجربهلر شرقی تر کستانلقلرغه شونی
 آنکلاتدی سریع خطایلرنیک شرقی تر کستانده نیچوک حق یوق ایسه قاره
 [تونکان] خطایلرنیمو شرقی تر کستانده برداجنلق حقلری یوقدور .
 شرقی تر کستان ، شرقی تر کستانلینکدور - بز نیک شعاریمز شول . شرقی
 تر کستان اوچون بوندن سونکره بیکانه آنالر آنالر کیرهک بولماس سریع
 خطایمو قاره خطایمو ، نهیردین کپلغان بولسه اوشول یرغه بارسون خانلقینی
 بیکلیقینی دوطنی پوتای شانکان پانکان دارین پارینلرینی باجنغه برکه آلیب
 کیتسون ، بزغه اولرنیک اوزیمو کرهک ایماس سوزیمو کرهک ایماس نامی رسمی
 عادتی فعلی خوبی خطی عام یوقالسون ، بز ایمدی اولرنی ابدی هایدهدوق

سریع قاره ایپلاسار نیک شو نچه ییل یور تومز نیک پاسکانه قلاغانلیقی یتسار
 اوندە بوندە قالان برهاویچ یریم هاویچ ؛ سریع قاره پاسکانه لر ایدون کیمی
 بران بالدورغی کبی حکومت تیمه سنده توختاشنک امیدندە [یایب قلاغو نچه
 آتیب قال] دیب سونکخی وحشتلرنیک ایشلاماقده لر . بولرنیمو عمری آز
 قالدی ، یقین چاغده بول سوقوندی قاره پاسکانه لرمو چار ناچار ؛ اوز یورت
 لریغە اوزاتیپور . بوندن کین شرقی تر کستانده دولتتک حکمینی آکلامای
 دورغان ظالم لرغە حقوق بریلماس ! یوق بولسون قاره سریع وحشیلر !

یاشاسون شرقی تر کستان دواتی ؛ کینکایسون سیاسی دینی ملی علمی مدنی
 اقتصادی انقلاب !! بار بولسون اولوغ داهیمز رئیس جمهور خواجم
 نیاز حرجم ! یاشاسون شرقی تر کستان کونکولی مجاهد قهرمان عسکری !
 ۱۴ - شعبان ۵۲ نجی ییل مجاهد .

کاشغر فتنه چیلرغە مراجعت

اتفاق برلک نعدمتینک قدر و قیمتینی بیلماغان فقط یالغوز اوز شخصی
 منفعتی نیک یولیده بربر نیک ایزیب زولوک کبی ایعب سوروب ایچکان
 منصب کیفیغە بریلکان دانغ آرو نام پرست حرامخور فتنه چی عنصر لر یور
 تومزدن یوقالما ی توروب بز نیک قورولوشومسزده غی حربی و ملیکی
 ایشلریمز نیک انتظامینی لایقنچه یولغە قویوشومزغە مینم فکریم یتمایدور

بول ، داخلي مکر و بلرنیک بوز و چلقیغه چیک یا که خاتمه بریلماغونچه اوز آرا آنکلاشیلما و چلقلر توکاما بدور
غانغه اوخشايدور . ایشیمز شو حالده دوام قلا دورغان بولسه خدایم بیور ماسون اولوقت ینه کهنه قاره
استبداد بیکانه بویونتوروغی یورتیمز نیک بوینیغه تا قبلش قورقونجی احتمالسز برایش بولماسه کیرهک
اوز سلیننی اوز یورتدا شیرینی اوز قولى ایله ینه بالدورغی قاره وحشی بیکانه مستبدلرغه توتقون قلبش
توشونجه سیده مدرلاب چورکولغوجی وطن و ملت جائنلرنیک قولغه کیرکوزورمز ، اوز ملتینی هلاکت چوقو
ریغه تامان تارتیب سود رای دورغان خطایلاشغان وجدانسزلرنیک ، باشلقلری نماینده لری قولمه توشدی قالغان
قوتغان اوفاق توفاق مکر و بلرمو قولغه توشوش عرفه سیده تورادورلر اوز یورتینک اوز ملتینک مقدار تینی
بیکانه لرغه سانشدن آرتوق دنیاده جنایت بولماس ، فتنه نیک حقنده جناب الله تعالی حضرتلری الفتنه اکبر
من القتل - الفتنه اشد من القتل] فتنه چلیق نیک کنامی - کشینی ناحق اولدوروش کناهیدن بیوکراقدور
، فتنه چلقنک کنامی ناحق قان ته کوشدن چنکراقدور دیب انسانلرنی فتنه چلقدن یاندور و بدور زیرا فتنه بر
یورتده دوام ایتمسه تنجلیق آسایشلق قورولماس ، بز نیک ۵۸ ییل لق اسارت
زنجریده بوغولوب قالشیمزغه اوز آرا انیکلاشیلما و چلق قاراما قارشیلق
فتنه آفاتلر بدن بولک سبب و عامل بارمو ایدی ، بول مسئله تاریخی حجتلر
برله ثابت ایماسمو ؟ تاریخ ، حوادتلرنیک قایتله لانشیدن عبارت ایسه
، بز ایمدیکی یانکی قورولغان دولتیمز نیک دورینده اوتکان کونلرده غی کهنه
یانکلش ریمز نیک تکرار ینه بولماسلق یولیده مطلقا رحمسزلق برلن کورهش
آیب باریشیمز نوبته غی اینک بیوک وظیفه لریمز دندور . بز که خطایلردعو
دونک کانیلر دنمو ، اوز ایچیمزده غی خطایلاشغان خچرلرنیک دوشمانللق
یامانراقدور . ختن چلیق تیمور چلق قرغز چلیق اندجانلق چلیق دونکانچلق
آیرمه لرینی یورت و ملت ایچنده اوشو خچرلردن بولک ینه کیم سالادور
، البته - فتنه اوروغینی بول وجدانسزلردن باشقه هیچ کیمسه ترمادی ،

قولمۇز دەغى حجتىلار بۇ مەسىلە نىك بزغە لايىقنچە آرتوق آنكلا تغان ! فتنە
اربابلىرى نىك دنيا و آخرتدە اللہ تعالی نىك قہر و غضبى غە دوچار بولوشلارى
محققدور ، دولتمن بولدىن كىن فتنە چىلر غە يول قويماس ، اولر غە قارشى
چارە و تدبىرلر نىك ايشلاماقغە كىرشدى ، ايشلادى ینە قاتىغ ايشلايدور
ایمدى فتنە چىلر كوزلرینی آچسونلر فتنە چلقدن پاسكانە قوللرینی تارتسونلر .

تنگرى او قور ای فتنە چىلر سز لرە لعنت | - باتور -
ملت او قور ای فتنە چىلر سز لرە نەسرت | ۱۳ شعبان ۵۲ - يل .

،، استقلال ،، دولندە

دولت قورولوشى مىنگىر يىللردىن بىرى كانغان تارىخى تىجرىبەلى مىلى اوولده بولادور
سونكى يىللردە اوروپا هم آسياده انچه نىكى دولتلر بارلقغە چىقدى ، بولر نىك
قورولوش تىجرىبلرینی خصوصاً - اسلام دولتلرندن بيوك غازى مصطفى كمال
تركيه سى برلن سلفىلر باشلىق بهادران - مود ، حجاز شريف حكومت قور و
لوشى اهمىتلىدور . شىرقى تركستان نىك ۲۰۰۰ يىللىق قانلى تارىخندن
تا - سونكى بادولت يعقوب بيك غازى حضرتلر نىك - توغرى هم خطا حىر
كتارىنى يىخسى او قومق لازم . - دولت يالغوز ،، استقلال ،، اوولنده قورو
له بيهور ، برتوتقونلوقدن قوتولوب ايكنجى آسارتغە كىرماك اوچون قان
توكمىنىك حاجتى يوق . توركيه بيك بيوك ،، استقلال ،، يىغىلىقى يعنى

سوغوشى بونى تصديق قىلدى . ايرلر قاتار ئىدە - آلاى ، آلاى مجاهد خاتونلار
غە قارشى اسلام ھەم ترك دوشمنلرى ملىونلار چە عىسكەر و مىنكار چە فتنە
چقازىپ بيوك انقلابى قانە باتىر ماچقى بولدىلر .

خداى تعالى يازدم قىلدى - ملىونلار چە آچ كوز دوشمن عىسكەرلىرى دىنكز غە
شوپور يىلىپ توكولدى . مصطفى صبىحى كى باشاويك فتنە چىلارنى يوزلر چە
سى نىك كاللاسى كىسلدى . نتيجه دە تركيا مستقل بولدى . جمعيت افروام
- بتون دولتلر يىكى تركىيەنى احترام قىلدى .

بيوك برىطانىە قرالى حضر تلىرى ، غازى پاشاغە تارىخى ھىدىلر تقدىم
ايتدى . اوروپا دولتلرى - و خصوصاً باشاويك حكومتى ملىون ملىون
دوللار اقتصادى قورولوشغە احترام ياردىمى بردى .

” شرقى تركستان ، ، چىن - باشاويك روسىيەسى ھەم بيوك برىطانىە
ھندوستانى آرا ئىدە قىسلىپ قالغان بر اولكە بولغانلىقى اوچون دولت بونى
نظر دە توتوب - سياسى ، اقتصادى قورولوش يوليدە - نانكىن ، ماسكاو
ھەم لوندون ، برلن مەمەلەسىندە بيوك - سياسى بىلىم ھەم احطيا طلق لازم .
خداى تعالى نىك صرحتى ، شھيدلر نىك مبارك قانى ، بيوك غازى خواجه
نيز حاجم حضر تلىرىنىك ، مجاهدلر نىك ھەم حكومت آربابلر نىك اجتمەدى
ايله - انشاء اللہ الر من بيوك ترك ملتىنى بيشىكى ھەم تارىخى مەدىنىتى برلن
مشھور بولغان شرقى تركستان آزاد بولور - ھەم غازى مصطفى كمال تركىيەسى

استانبول لىق

فدائىدە ، ، انقلاب " نىڭ ئايرىشور .

كاشغىر

يوسف مصفىر

۳۰ - يىلدىن بېرى مىلى انقلابلاردا اشتراك قىلغان . ادارەدن

عالى تحصيل كورغان قارداشىمىز يوسف مظفر بيك - بىلمى و قلمى بىرلىن كاشغىر
 دە " شرقى تر كىستان ، قور و لوشىغە فعال قاتناشىپ ياردىم قىلىپ تورغان بولسىدە
 مو يىرلى مطبوعاتغە قاتناشماغان ايدى ، بوندىن كىن - دنيا - ياشى - حقوق ،
 اقتصاد مسئلەلىرى حقىدە " اسقتلال ، ، مجموعە سىندە ، هم " اىر كىن تر كىستان
 ، ، دە مقالەلىرى بولوب توروشىمى اامىد قىلورمىز .

ترغىبات

علمدە قوت و عملدە شرف و عزت

معلومدىور كە نوع بشر اوچون مدار تىكلىف بولغۇچى نرسە او نىك قوت
 عقلىيە ؛ وقوت علمىيە غە ايگە بولمايدور ، و اونىك حيوانات نوندىن امتىيازى
 آيرمەسى تفكر و تعقل و تجربان و ملكەلىرى بىرلىن دور . بولمىسە حواس
 ظاهرەلردە انسانلر باشقا حيوانات ايله برابر ، بلكە حيوانلر - بعض حاسە
 لردە تفوق قىلادور . شەوانىتدە حيوانلر ، انساندىن صبرلىدورلر ،
 اونىك اوچون ناسل و از دواج ايشلىرى معلوم وقت و مەوسىملردە [ياز

کونلرده [بولیب باشقه وقتلرده انات صنفلریغه تعدی قلمایدورلر .
 بناء علیه نوع بشر نیک عزت و شرفی امتیازاتی علوم معارف و تجربات
 بلکه لری ایله بولیب علم نیک شرفیمو حقیقی دین ایله بولور دین ، انسان
 نیک حیات مسعودیه سی اوچون ر کندور اسلام نظر نده علم تعلیم و تعلم اهل
 علم ایله مناسبتلری بولماغان آدملر همج آتلق حیوان حسابلانادور بلکه عقل
 لرن ایشلاتماغان انسانلر تلسز کوزسز اینک یامان حیوان دورلر .

استعید بالله ؛ ان شرالدواب عندالله الصم البکم الذین لا یعقلون .
 بر قوم و ملت نیک ترقی و تنزلی علم ایله علاقه لری بولیب بولماغانلق ایله
 متناسب دور . بر کره سیده علم و معارف صاحب لری قوت و عزت تاپیب ؛
 جاهلر و خرافات عاشقلری ذات و حقارتده قالغان دورلر .
 بشریت و فطرت [استعداد] دین و بوتون دینلر نیک خلاصه سی و ابدی
 اسلام دینی مقدس قرآن کریمک برنجی تعلیمی او قوماق بلماقدور استعید بالله
 - اقرا باسم ربك الآیه .

حکومت و دولتار علوم و معارف ، ترتیب و قواعد دان باشقه دوام قله آلمای
 دور . اولوغ مجتهدیمز محترم امام محمد رحمه الله تعالی ، علم حسابده تورت عمل
 قاعده سینی وضع ایتدی . عرب اسلاملر طرفندن علم حسابده [الجبر
 و المقابله] قاعده سی وضع قلیب حاضرغی بوتون یاوروپا و امریقالرغه رهبرلق
 و استاذلق قیلماقلرینی تاریخ سوزلاب تورادور .

نبينا محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم نيك [اغد عالما او متعلما او سامعاً
 حديث - يعنى علم تعليم تعلم - و اهل علم ايله مصاحبه قلماق ايشلر يغه
 باشقه لردن سبقت ايدن كيز ؛ و ارته راق سلوك قلمنكز ديكان فرمان عالي لر يغه
 امثالاً سلفلر مزدن فتيدلر ، ابن فضالانلر ، و غيرلر بيوك تاغ و تاشلر نى
 او توب اعلاء كلمه الله قلماق جاهللر نى او قوتماق بو ايله خيرات بابلر نده
 مسابقه قلماق مقصدى برلن سياحت قلم خطايمان توفراق يغه و ايدل
 اورال قطعه لر يغه يتديلر . علم و روح ديانت چاچيب عبرتلى تاريخلر
 قالدرديلر . قاعده و نظام توزوماق اوزاق ايللر غه يرلر غه سياحت قلماق
 و علم تارقاقماق دينمزن نيك روحى سلفلر مزن نيك سنتى بولسه بز مو خلفلر
 نمه ايشكه انداغ قله آلمايمنز ؟ خصوصاً بز شرقى تر كستان اسلاملر نى
 تونا و نكنه مستبد و بى ترتيب قان خور مجوسى خطايلر نيك اداره سنده
 محكوم و ذليل ايدوك ، الله تبارك و تعالى بزلر نى مستقل اسلام حكومتى
 قورمق ايله عزىز ايتدى . اوشبو حكومت مزن نى ترتيب وقاعده اساس يغه
 قويوب علم كوچلر نى ايله حمايه قلمق مزن لازم دور .
 علم اينك قوتلق ياراغ دور . علم كوچيغه هيچ بر كوچ توستقونلوق
 قله آلماي دور . علم و معرفت صاحبلر نى هوالرده اوچوش قيلم محيط
 دينكيزلر نده سياحت ايلار .
 ترتيب وقاعده كه محتاج بلكه اصلاحات مزن نيك بسمله سى دينى و عرفانى

مکتب و مدرسه لر مزنيك اصلاح قلمقدهور .
 معارف نظارتیغه بول خصوصده اهل عرفانلر ایله مذاکره و تعاطی افکارینی
 قلمشق و اولرنيك مجلس لرینی بلمق لازمدور . بويك اوچون استقلال
 جمعیتی نيك علمی هیئتی نيك راهبرلق ایشی کيرک دارالمعلمین لرمن مکمل
 قاعده و نظامغه قويولوب اوقوش و اوقوتوش اسبابلری ایله یار اغلاب اونکه
 مقتدر معلملر جلب ایتلب اطرافنده غی و بلکه مملکتده غی بوتون مکتبلرغه
 رهبرلیق قلسون ! رهبرلیق ایشلرنده مقتدر معلملر کنکاشیغه وسیع حقوق
 لرریب معلملر يتشدرمق و مخصوص فنلر اوقوش خصوصنده اجنبی دولت
 لرغه یبارمق اوچون شاگردلار تیارلامق و باشقه وظیفه لر یو کالاتیلسون
 دارالمعلمین لریمز دارالعرفان بولسون !

شرائط و وضعیتلریمزغه موافق نظام و قاعده لر توزولسون !
 یورتداشلریمز نيك علوم و معارف ایله زینتلب علم و عرفانلریمزنی دین
 ابدی بشریت سعادتینی بولغوجی دین مبین اسلام و شریعت غرامزغه تطبیق
 قلساق ایکی دنیا سعادتینی عه انشاءالله نائل بولورمز ”والذین اوتوالعلم درجات،
 ۱۳۵۲ - ۶ شعبان عبدالرحمن لقمان ” الباشقردی ،

بزرگه تاش بوزکلی ایشچیلرک رهك

یانکی قورولغان دولت مزنيك توری دائره لرنده دولت ایشلرینیك لایقنچه

يورغزوب آيب بارادورغان معلوماتلى متخخص ايشچيلرنىك بزكه هوا سو
ككى مدار حياتيمىز بولغانلىقى توشونجىلى بصيرتلى هر بر يورتداشغه
بلكليدور . يالغوز بزىك محيطيمىزده ايشلايدورغان ايشچيلرنىك تاش
يورەكلى ثبات و متانتلى بولوشى شرطدور .

تاش يوره كلى ثبات و متانتلى قهرمانلردن باشقه تورلى كشىلر مايىلى كملر
بولسه بولسونلر شرقى تر كستانده برداجنلىك بر كرامت كورسه ته بلماسلر
شونىسى خاطرده توتولاليدور كه ثبات و متانتغه تدبير باغلقدور . محيط و
شرائطك طلبنه كوره تطبيق اتىش وضعيت ايله حسابله شمع بصيرتلى
ايشچيلرنىك عملياتلرنده اينك بيوك بر عملدور .

احوال روحيه و وضعيتلر ايله حسابلاشيب يعنى خلق افكار عامهسى كوتاره
آورلق بر حالغه قويوب وظيفه نىك بجا قىلمق ؛ هارماي تالماي قورقماي
ايشنى آقزوب پرغرامنى تولغوزوش هر بر ايشچينىك هر بر منور ياله متخخص
نىك نصيبهسى ايماسدور . بىرى معلوماتلى اما ايشچى ايماس ، بىرى
معلوماتلى هم ايشچى اما ثباتسىز ينه بىرىسى معلوماتلى ثباتلى ايشچى اما بك آيپته
تهر ناز ، نه ايسه بزده ايشلايدورغان ايشچيلرنىك اخلاقلىرىنى كوزل بولو
شى اينك مهم شرطدور . ايشچيلر توغرىسىنده بونچه اغرلقنىك نيمه
لازملىق بار ديدورغان كسهلر بولسه باردور .

فقط بول جاي شرقدور يعنى شرقى تر كستان دور ديمك شرقى

ترکیستانده عربستان یا خود ترکیه و افغان حیاتی نیک هیچ بر اوز کار تمسدن
 اوز بویه نجه قبول و تطبیق قلمش بر ساسا هلق بولور ، بر قومنک حیاتی نیک
 انیک تور موشی عرف عادتی اخلاق و طبیعتی دیمکدور .

بزده بعض بر منظور لریمز ، ثبات دیب هر تورلی یانککشلرغه اینده مای کوز
 قسیم اوته بریشنی توشونغاندیک ، بزئیده شرقی ترکیستان حیاتنده غی فکر لر
 مزلی یانککشلش توشونیللمسون ! مقصودیمز ، شرقده ایشلاقی اوچون

شرقی بولمکدور . یاوروپا حیاتی تور موشی اخلاقی قیافتی شرقده
 منظور بر تور موش بولغانلیقی اوچون شرقی ترکیستانده اونیک استعمال قلمش
 ایله نفرت کسب قلمقدن باشقه بر فضیلت یوق . بزکه یاقه توزانه دور

غان اوپا اینککلیک سور توب پار داز قله دور غان مکیان چالیش خومسه
 ایشچیلر نیک کره کی یوقدور . شرقی ترکیستان نیک قاش یاستوق ،

توپراق یور تقانیدن نفرت قلمیدور غان دردلی ایشچیلر باتور دینچیلر لازم .

داخلده و خارجده شونداق دردلی باتور تامور داشلریمز آز ئماسدور

، شونداق تامور داشلرغه شرقی ترکیستان قاپوسی هر چاغ آچقدور ،

ترکیستان ترکیستانی نیکدور . قاش توزه نه من دیب کوز او یه دور غان

ذاتلر نیک بارلقیدن یوقلایق توزوک ، تجربه شونی او کره تدی .

نه یرده بولسه مهاجر دردلی تامور داشلر نیک ایشچیلر نیک تشریفی نیک شرقی

ترکیستان باشی ایله کوزی ایله بیکلایدور . شرقی ترکیستانغه خدمت

فلشغه يوره كى اور ماغان تامورداشنىڭ البتە ايمايندە وجدانيدە يوق ، شرقى
 تركستان او چون خدمت فلش غە نه يرده تامورداش بولسه اوخلاغان بولسه
 اويغانسون او تورغان بولسه قوپسون فوپغان بولسه يورسون بولده بولسه او چسون
 ايماان اسلام او چون ترك لاق او چون خدمت قلشنى تيله سانك او لوغ تركستانغه كىل!

صوفيزاده . ۱۴ - شعبان

تورك او غلومز اى اداشلىر	بر دور بيزيم يور تومز
يور و مكدور چالشمكدور	وطن او چون بو خيمز
شان و ير مشدر شان المشدور	شوهيبتلى اور دور
ياستوقمز تاشدن بولسه	يوتقانمز ياپراقدن
وان چكمامز بو اور دودن	بو شانلى كوك بايراقدن
تكره مز دور مزار تاشى	پىلا سيمز توفراقدن
يور تومز نيك ساقلایدور مز	وحشى ير تقوچ تراقدن

محمود نديم بيك

شرقى تركستانده بوكونكى حيات

تركستانمىز حاضرغى وقتلرده غايت نازوك دقيقه لىر اوستنده دور .
 تركستان دىنى مى حاكميتى آسانلق ايله قولغه كىلمدى . بولسا انقلاننىڭ
 ابتدائى دورىدەن باشلاپ بويل تورتنجى يلدور ، خطاي قلموق روس

تورك ملتريدين عبارات برلاشغان اورومچى نيك نورغون اوردولريغه قارشى
 تورغان مىللى مجادله كورشلارنده تومن تومن قانلر توكلېم قولغە كېرغان
 ايركنلىقنىڭ سايەسىدە اوشبو اسلام حاكىمى قورولدى
 ايمدى بو مستقل دولت نيك قدر و قيمتىنىڭ بحق بېلغاندىن كېن و نيك قولدىن
 برما سلق يولندە سەي و اجتهاد قلمقمز دىنى مىللى سىياسى وظيفەلر يىمزدندور
 خطاى مىلتىنىڭ بوقتغىچە بو قدر وحشى بو قدر ظالېم لىقنى بېلمەكەن ايكەنمىز
 من اوزوم انقلابنىڭ دەشتلى تواقونلار يىندە بىوك فاجىئەلرنى كوز آلدىمەن
 كېچوردوم ، شونىڭ اوچون اورومچى نيك اطرافلار يىندە اون بېش حاكم
 لىق شەر اطرافلارنى ايلە توپراقغە آيلانېم دشت بىابان حالغە كېلغانلىقىنى
 ، بتون بىكەنەھە منكلەرچە خانەدانلار عائىلەلرنىڭ وحشىانە عذابلار ايلە قتلەم
 قىلغانىنى و سەككىز يوزدىن زىادە اسلام بالەلرنىڭ ار خاتون قز اوشاق معصوم
 لرنى بر جايغە جمع قىلمە مەھربان آنا انالرنىڭ آلدىدە تلمر توب قاراتىم
 قويوب معصوم ياش اوغول قىزلىرى بو تىلر ندىن باغلاب باشلىرىنى توبىن قىلمە
 اوت ياقىم جەننەم كېي آتە شغە تاشلاب تريكبوسىنچە كويدوروب سونكەرە
 آنا انالرنىڭ تورت كون قدر قىناب تامىن قتل قىلغانىنى كوردوم حالبو كە
 بول بېچارەلر سىياسى معيوب ايماس ايدى ، فقط تدبىرسىز خائىن تونكانلر
 شول ناحىيەغە كېرىپ اھالىسىنى غەيب غارت قىلمە چەق كېتەن اوشو
 تونكانلر كېرغان يىرلر بو تون شول صور تەدە وحشىانە فاجىئەلرغە اوچرادى .

اورومچى دە حاكم و باشقە حكومت اورداكىندىن بولك ضبطىيە دائىرە
 لرنده هر كون ايليك آتميش بى كىنا آدلىرىنىك يالانكغاچ قىلىپ باشلىرىدىن
 بر قداق ير ياغى نيك قويوب بىتون اعضالرىغە يتكوزغاچ آياقدىن اوت ياقىپ
 وطنداشلىرىمىزنىك كويدور دىلر . اوت بىونقە يتوشغونچە انساننىك جانى
 چقماس ايكان مناسى شىرقى تر كىستانلىقلارغە خطايى حكومتى طرفدىن ايشلانغان
 همان ايشلانىپ تورغان جهمان تارىمخندە كور بىلماغان وحشت بىونلرىنىك كىشى
 شونداغ وحشىلارغە دوچار بولغان وطنداشلىرىمىز وحشىلارغە قارشى كوروشغە
 قاتناشغان كىشىلر بولسە ايدى ، يوق آنداغ ايماس بول بىچارەلر خطايلاشغان
 خىجىرلرنىك جاسولىق شىخىسى خىصوصى عداوت انتقام مقصدى بىرنىك ياكا
 خطايلىرغە ياقىن معتبر بولوب آبرو ارتدروس خيالى بىرنىك قىلغان وحشىلردور .
 ھىوز بىز شىرقى تر كىستان اھالىسى شول مدھش فلاكتىلردىن بىس بولون
 قوتولغانمىز يوق .

دوشمانلر بىزنىك شونداق وحشىلقلارايلا محوقلىپ مقدس توفراقىزغە
 خطايستاندر خارذليل محوقلرى كىلتوروب اسلام ترك بىشىكى بولغان شىرقى
 اولوغ تر كىستانمىزنىك خطايلاشدروب يوقمىك افىون كىفى بىرنىك خيال قىلور
 بونىك اوچون حاضرلىقلىرى يوق ايماش . شونداق نازوك دىققەلردە بىزلىتار
 لقدە مساهلە قلىپ اور آرا شىرقى چىلق مجادلەلرى بىران اوارە بولوب تارىخى
 كىنە خطالرىمىزنىك تىكرا لاساق كورە دورغان كونلرىمىز يوقارىدە بىان قىلغان

و حشتردن زياده واق بولسه بولور ، اما هيچ آندن آن بولساخ مسئله نيك
 نازوك نقطه سى احطياط بولادورغان پرى شولدور . كاشغر ولايتندن آغان
 معلوماتلر يمزغه كوره عين زمانده اوز آنكللا شيلما بولقلر ايله آرار هلقلرى
 آنكللا شياور . هاي اسلام ترك بالله سى ، سين دوشما نيكى كيم ايكان آنكللا
 هاي . شرقى تركستانلى يورتدا شلر ؟ دولتكنز نيك ابدىتى . مى انقلابى كزنى
 كينكاشى يولده برفكر بر مقصد بولر فن قوللى قولغه بيريپ چاليشنكز ؟
 جناب رب العالمين همه مزغه بركنى نصيب بيورسون .
 ۲۷ - رحب آقسو : كريم خان غفورى .

شرقى تركستانده پول مسئله سى

دولت نيك چيقارغان يانكى مى قاغاز آچقه لرى مناسبتى بولر .
 اوزور زمانده نبرى شرقى تركستان پول بخرانىنى كيجريب كيلمقده ايدى .
 اورومچى نيك نظامسز قاره مستبد خطاى حكومتى نيك هر بر دائره سنده
 انتظامسز لىق اوز باشيچه لىق قانداغ دوام قلغ ان بولسه اونيك مالىه سنده مو
 شونداغ انتظامسز لىق اوز باشيچه لىق دوام ايتكان .
 آچقه مسئله سنده بتون جهانده مثالى كورولمغان رسواچلقلر اورومچى
 حكومتده بار ايدى . چنانچه اورومچى حكومتى آچقه چقا زيش

ایشلرینک منتظم و معین بر یولغه قویغان ایماس ایدی ، هر بر ولایت اوز
باشیچه خاهلانچیچه اقیچه چقار ادور ، بر ولایتده چقار یلغان خطای اقیچه سی
ایکنجی بر ولایتده یورماس اوتماس . چقار یلغان اقیچه لر نیک کره ویده
نومسریده یوق ، بناءً علیه شرقی تر کستانده ساخته اچهلر تولوب کتدی ،
شونیک ایله برابر اورمچی خطای حکومتی تر کستانک آلتون کوموش
بایلقلرینی یغشدریب آدیله ، بازارلرده ملتده آلتون کوموش قالمغان ، بهاسی مو
آشیب کتیب تاپلغانده مو ۱۰ سوملق روس تملاسی ۱۵۰ سرغه ساتیلور بتون
مالله ، یوزده ۷۵ فائض آشیب کتیب کابلر هنرمندلر اغراحوال کچردی .
۳ - ۳۲ نجی یلرده خطای آچه سینک توشغه نفرت قلدیده کنیک قبولیده
آز توله اقیچه سی بولسه آلدوراب بازارلرده کوزیغه کورونگان مالنی آزان یا که
قیمتلیغه قاراماسدن آیب قانداغ بولسه مو خطای اقیچه سندن قوتولوش چاره
سینی ایزلاشفه کیریشدی .

شول مناسبت بران تاغنه و نرخ بهالر ۳ - ۴ برابر آشیب کتدی . نتیجه ده بر
سراق خافودن بواک ۴ - تنکه اق سینپیو ایله بش سراق قاغاز اقیچه لر بیك
یمان سقوط ایتیب باریب باریب خلق مطلقا آلمای اوتماس بولدی ، خطای
حکومتی آلدوراب قالدی خلقدده هر جان بر کون جاکار چیقاریب .
سینپیو آلهایدور ، خانیولر آلدور . ۲ - نجی کون جاکار چیقاریب
باجخانه لردن تارتیب بتون خلق سینپیو خافیولر نیک آیرمسدن آلدور ، کیم

الهامه جز الانادور . بیچاره خطایر هر توری تدبیر قلسه لرمو ؟ بیمازه اقیچه
 لرنیک اعتبارینی کوتاره بلمدیله . یسه خطای آقیچه سی اوز حال یجه دوام ایتدی
 شرقی ترکستان ملی آزادلق انقلابی نیک او چقونلری بوتون اولکه غه چاچلیب
 آزادلق دوری کیلیب ملی دوات قورولغاچ . مالیه نظارتی نیک نوبتده غی
 وظیفه لرنیک بری . هم بیوک و مهم بولغان یانکی ملی آقیچه لرنی چقازیش مسئله
 سی الیفیه کلدیله باش و کیل حضور ییده بولوب اوتقان ناظر لرن هیئت لرنیک
 ۵۲ نجی ییل ۲۴ نجی رجب تاریخی مجلسده یانکی ملی آقیچه چقازیشغه توختام
 قلندی . یانکی چقغان ملی آقیچه مناسبتی ایله باش و کالت نیک اخطاری .

اعلان

۱۳۵۲ نجی ییل ۲۵ - نجی رجب
 بتون یورتداش لرنیمز غه همه فقر لر غه معلوم بولسونکه ، بو کونفجه ترتیب و
 انتظاملق حکومت قورولمغانی جهتدن پراکنده چلق بولوب ، ایددی
 حکومت قورولوب انتظامسزاق اوز باشیجه لقلر غه خاتمه بریلدی .
 عالم انسانیت غه علم و مدنیت درس لرینی بریب استاذلق قلفان سلف مسلمانلریمز
 ایدی ، سلفلریمز هر بر خصوصده ترقی ایتکانلر ، یانکی کشف و ایجاد قلفانلر
 امویه خلفا لرنندن عبدالملک ابن مروان حضرت لری سوداگر لر غه تسهیلات کور
 ساءک اوچون کاغذ آقیچه چقازغان ایدی باشقه دولت لرن کاغذ آقیچه چقازماقنی

بزيك خليفه مزدل اور كانفاندورلر .
 دولت نيك تا ئىلفانى و سودا كر لىك ايشلارنى تسميلا تى او چون جناب رئيس
 جمهور خواجىم نياز حاجىم حضر تلر نيك اجازتى ايله هم رئيس جمهور حضرت
 لر نيك صلاحيتدار و ككلاى كراملرى ايله اهل الحل والعقد ناظر لر هئىتى
 نيك اتفاق و تو خداملرى ايله بتون شرقى تر كستانده اوتادورغان بر سراق ، هم
 بيش مثقاللق مىلى اسلام اقجه سى چقاز يلىدى .

اوشبو چقاز يىلغان مىلى اقجه غه بتون پادشاهلق زمين و عمارتلر دوكان و سرايلر
 كرو راھن قلندى ، اوشبو مىلى اقجه ، حكومتك همه ادارهلر يىده زكات
 وير كو ، و بوشت كى تمام وارداتلر غه قبول قلنادور . بتون حكومت
 دائرهلرى و بارچه يورتداشلر اوشبو يانكى مىلى اقجه نيك قبول قىلورلر .
 معاملهلر ده احترام ايله يور غوزورلر . اكر بول خصوصده مساهله قلنسه
 ، ياكه ياسامه ساخته اقجه چقاز يىلسه ساخته چيلر نيك كوناھنى حكومت عفو
 قلماس ، نہايت آغىر قاتيق جزا بىرياور .

يانكى مىلى اقجه نيك سانى ، مطبعه و باشقه كچلقلر سببلى حاضر چه كوناكولده
 غيدىك چقىبلاواشكورامانلق او چون وقتخه خطاى اقجه لر يمو استعمال
 قلنىت تورولور .
 صوفيزاده

اعتدار . او و يزدن بولغان بعضى سببلر غه بناء يانكى چقغان مىلى اقجه نيك
 نمونه سىنى درج ايله بىلمدوك .
 اداره

ادبیات

حیوانات تورموشندن النغان حکایه.

حیوانلر ، انسانلردن کورغان جبر ظلم انواعلرندن قوتولوش ، دنیادا راحت و تنجلیق ایله تریکجیلیق قلمیش اوچون هم بول مقصدلرغه نائل بولوشغه بر چاره و تدبیر ایزلامق نیتی ایله جمیع حیوانلر بر یرغه یغلیب کیمینکاش یاساماچی بولدیلر . کوب اجتهاد قنغاندن سونک یغلیب بولوشدیلر ، مجلس رسمی صورتده آچیاب آرسلانک رئیس شیرنی باش کاتب سایلشدیلر ، حیوانلرنیک بو مجلسلری عمومی بولوب حیوان نامینی کوتارغان هر بر جانبیارنیک مجلسغه کرمق حقی بولوب بر برینک شخصیغه تجاوز قلمسلیق شرطی برلن تیلاکانچه سوز قلمیشغه اختیارلی ایدی . شونیک اوچون بو جمعیتده یاوایی حیوانلر بولغانغه اوخشاش اوی حیوانلریدنمو وکیللر بار ایدی . اعضا جمع بولغاچ مجلس آچلیب رئیس افندی منبرغه چقئیده جماعتکه قاراب سوز باشلادی . ای جنسداشلر! سزارغه بلکلی دورکه کوب اجتهادیمز نتیجه سنده اوزیمزغه مخصوص بولغان اوشبو اولوغ جمعیتکه ایکه بولدوق ، بزنیک حیوانلر ملتی انسان باله لریدن نهایت حسابسز جبر ظلم کورمکده دور هر برلر نکیزغه بلکلی دورکه ایندی جبر ظلم لرندن نجات تاپیش دنیاده تنج - توروش اوچون چاره ایزلامق مقصدی ایله اوشبو عالی مجلسغه یغلبدوق شولتوفرالو بو بیوک و مهم مسئله حقنده هر کیم اوزنیک فکرینی توشونچه سینک سوزلاشغه اختیاراقدور .

ینه هر برنکر بو توغریده کونکلنکردهغی دردلر نکرنی تیلاک و مقصدلر نکرنی نوبت برلن یازیب سوزلر سز دیب سوزینی توختاتب مجلس اهلیمغه قارادیده تورذی .

بزر ثانیه اوتار اوتماس مجلس اهلیدن تولکی قندی باشینی کوتاریب مینی یازنکر دیب اشارت قندی ، سه نکره بولک حیوانلر مو بری بریسی نیک کینیدن سوزلاماکنغه حاضرلانیب یازیله باشلادیلر .

تولکی منبرغه چقیب جماعتکه قاراب تعظیم قلغاچ دیدی . افندیلر! بول اورونغه ننه مقصد

ایله چقغانز نیک رئیس افندی انکلاتدی انسان باله لریدن حقمنزغه بولوب تورغان تجاوزلر جبر ظلملر حقیقه - بز نیک اوشبو مجلسغه یغیشیب شکایت قلسغه مجبور ایتدی . اولر نیک قاشنده ایکی پولوق قدر و قیمتیز قالمدی ، بز حیوانلر ملتی نیک نه یرده کورسه لر اولدیره دورلر ، کویا بز لر یاشیرون مذهب لرغه منسوب کشیلرغه اوخشاش هر یرده قاچیب یاشیرون ب یوروشغه مجبور بولدوق !

دوروست راست حقیقت اهللری باشده اوزلر نیک فکرلرینی مخفی تارقاته دورلر ، لکن بز نیک توشونچه لریمز آنداغ ایماس ، بز اوزیمزنی اوزیمز ساقلاماساق ، انسان باله لر ی بز لرغه هیچ وقت مهربانلق قلماس ! آرام برماسلر . مثلاً - من اوز حالمدن عبرت آلورمن ، بز نیک تیریلریمز نیک سویوب آیریپ ساتیب فائده کورورلر . اوزیمز اولر نیک آلدنده اعتباردن توشوغلو قدورمز ، اما تیریلریمز اولرغه بیک قیمتلیک دور ، شونیک اوستیغه اولر بزغه آداقچی دیب بهتان سوزلب یورورلر . بتون جهانده بز لرنی آداقچی لقا ایله عیبلیب قاره لایدورلر . اما - اوزلر نیک اوترالرندن بررته سی حیله چیللق آداقچیللق قلسه آنکه تولکی دیب بزنی مثال کلتورورلر ، قارانکیز افندیلر ! انسان باله لر ی بز نیک اوستومزغه قایداق ناحق هجوملر قلدورلر ! افندیلر ! بز لر اگر آداقچی بولساق انسانلرغه یششه آلورمزمو ؟ اوزیمز نیک ساقلامق یولیده شونچه لقا تدبیر قلمساق انسان جنسی نیک شر و فتنه لریدن قوتولوشمز ممکن بولورمو ایدی ؟ بو چاغقه چه لقا بز لر دنیاده منقرض بولوب یر اوستنده اوروغیمز دن نام نشان قالورمو ایدی ؟ شول چاغده رئیس ایله باش کاتب قولاقینی بز بریغه یقنلاشدوروب نیمه توغریدن بولسه کیرهک یچرلاشیب ایدیلر .

ینده تولکی اوزینک سوزنده هنوز دوام قلیور . باشقه حیوانلر مو شول انسانلر نیک دخل و تعرضلریدن هیچ بز چاغده امین بولوب تورا آلمایدور ، بناآ علیه تاخیرغه قویماسدن بو ظلملردن قوتولوش نیک چاره سیغه کیرشماق ضرور و لازم دور ، بو حقدده بز لر دن کوچلیراق غیرتیراق جنسبداش لریمز نه نیک اختیار قلدورلر ایکنان دیب تولکی افندی سوزینی توکاتب توختادی . بوتون مجلس چاوهک چالورلر . دوامی بار .

شرقی ترکستان دولت قورولوشی مناسبتی ایله بولغان اولوغ نمایشغه بغیشلانیب دارالمعلمین مدیری طوغرل بیک طرفندن سوزلانغان تیزمه .

قیلب تنگری عنایت بز لره اقبال باشلانیدی * اوزولدی زنجیر ذلت عجب بر حال باشلانیدی
 پیغمبر روح لرینی فلغالی خوشحال باشلانیدی * چچالشدی ملتیم غیرتله استقبال باشلانیدی

- پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 یکر مه اوج رجب شنبه کونی اهلی حمیتدن
 همه کاته قومندان لر کلیشدی یخشی نبتدن
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 قومندانلرغه باقیب دیدی آیلانک ملته خدمت
 همه مز بر آنا اولادی هم افراد بر ملت
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 اوترک لیق حسابی برله بزررغه کرم آیلاب
 اطاعت قلدیلار هر قایسیسی قدینی خم آیلاب
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 اوراز بیکنی قویولدی هپ قومندانلر قراریدن
 اوشال مینکباشی یوسف جان ایزور ملت غلامیدین
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 بولو طر برله بلام آیلاغان ایردیمو کین کنکاش
 صباهم باخبر ایردیمو کین آنکا بولوب یولداش
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 تیمیز آیلر ایدی برفی قلب باد صبا خدمت
 دعا آیلر ایدی خوار اولماسون دیب دائما ملت
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 بیوک سردارلری کورغانده بر بردن سلام آیلاب
 تمام عسکر توروب صف آچدیلر یول احترام آیلاب
 پیغمبر سنتینی ایلامک اجلال باشلانندی
 کوتوب ایل باش وکیلنی بارچه سی بردن تورار ایردی
 وکیل لر نامینی بلمک اوچون یورت بیقرار ایردی
- اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 اوتوب تاریخ برمینک اوج یوز ایلیک ایکی هجریدن
 حکومتک فونافینه یغیلدی عالی همتمدن
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 عزیز مهمانیمیز محمودندیم بیک رهبر ملت
 شهرلق اندجانلق همده قرغز سن دینک هیچ وقت
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 الیب مصحف قولیغه خدمت ایتمکغه قسم آیلاب
 اوشالدم حاضرینغه قندی تأسیر کوزنی نم آیلاب
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 سوغوش ناظر لیقیغه مجلس اهلی فی تامانیدین
 بولوب مرکز قومندانی بو باتور لر آراسیدین
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 بوکون یکشنبه خورشید نا که چیقاردی باش
 که حائل بولما غیل حسنومنی آنلرغه قلایدی فاش
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 بزیم بایراقیمیز ره نیکنده کیمشدی سما خلعت
 کولوب اویناب باقیب هر یان ایدی شاه کدا خوشوقت
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 اوقوب شرقیلرن مکتبیلر ملتنی مست آیلاب
 امن نیک اوتراسیغه تور دیلر باریب پیام آیلاب
 اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلانندی
 قیامی ساعت ایکیده خلائق انتظار ایردی
 آلورغه رسمیز اجنبی شخصلرده بار ایردی

- ۱۰۱. ۱۰۱. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۰۲. ۱۰۲. كيشيدىر اوشال دم حاجى ثابت بزله مهمانلر
- ۱۰۳. ۱۰۳. همه عسکرلرى برلن يتب كلدى قوماندانلر
- ۱۰۴. ۱۰۴. اوتوب دورى اسيرى دورى استقلال باشلاندى
- ۱۰۵. ۱۰۵. اوقولدى حاجى ثابت نيك تامانيدن بياننامه
- ۱۰۶. ۱۰۶. قىلب اعلان استقلال قورولدى مىلى دورانه
- ۱۰۷. ۱۰۷. اوتوب دورى اسيرى دور استقلال باشلاندى
- ۱۰۸. ۱۰۸. برار يوز ياي توپ آتیب مىلى كوك بايراقنى اسديلر
- ۱۰۹. ۱۰۹. منافق دينى سستار اويلا نيب حسرتده قالدیلر
- ۱۱۰. ۱۱۰. اوتوب دورى اسيرى دور استقلال باشلاندى
- ۱۱۱. ۱۱۱. بولوب هيئت رئيسى حاجى ثابت عقل كاملدن
- ۱۱۲. ۱۱۲. كه اوقاف ناظرى اول حاجى شمس الدين افاضلدىن
- ۱۱۳. ۱۱۳. اوتوب دورى اسيرى دور استقلال باشلاندى
- ۱۱۴. ۱۱۴. معارف ناظرى مخدوم تجارت ابولحسن حاجى
- ۱۱۵. ۱۱۵. على آخون بولوب ماليهغه صحيهغه خانى
- ۱۱۶. ۱۱۶. اوتوب دورى اسيرى دور استقلال باشلاندى
- ۱۱۷. ۱۱۷. دعا آيلاپ ياييب برجه حيت كاهغه يغلديلر
- ۱۱۸. ۱۱۸. مجاهدلر كليب صف تارتيبان برر تزلديلر
- ۱۱۹. ۱۱۹. اوتوب دورى اسيرى دور استقلال باشلاندى
- ۱۲۰. ۱۲۰. ديدى يورتدا شلرم بوكون اسارتدن قوتولغان كون
- ۱۲۱. ۱۲۱. بوكون ايركن بولوب ملت حكومت قولغه كرغان كون
- ۱۲۲. ۱۲۲. اوتوب دورى اسيرى دور استقلال باشلاندى
- ۱۲۳. ۱۲۳. بوكون محكومبتدن حاكميتغه قدم باسدوق
- ۱۲۴. ۱۲۴. يقلماس همم يوقالماس شانلى شوكتغه قدم باسدوق
- ۱۲۵. ۱۲۵. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۲۶. ۱۲۶. سلام آيلاپ تواضع قلديلر ميدانده تورغانلر
- ۱۲۷. ۱۲۷. عدولر قايغوده خرسند ايديلر اهل ايمانلر
- ۱۲۸. ۱۲۸. پيغمبر سنتينى آيلاامك اجلال باشلاندى
- ۱۲۹. ۱۲۹. وكيللر شمع بولديلر خلايق مثل پروانه
- ۱۳۰. ۱۳۰. تورار ايردى عساكر صف توزوب ميدانده مردانه
- ۱۳۱. ۱۳۱. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۳۲. ۱۳۲. اوقوب مکتبيلر شرقيسنى ديل لرنى آچديلر
- ۱۳۳. ۱۳۳. نمايش حكمتينى بلديلر آخر اويالديلر
- ۱۳۴. ۱۳۴. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۳۵. ۱۳۵. ينه عدليهغه حاجى ظريف اهلى عدالتدن
- ۱۳۶. ۱۳۶. مقتش حاجى اعلم بولدى اوز كار يغه عاملدن
- ۱۳۷. ۱۳۷. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۳۸. ۱۳۸. ينه ايچكاري ايشلر ناظري يونس سعيد حاجى
- ۱۳۹. ۱۳۹. بولوب هيج قالمى ملتنى آرماني
- ۱۴۰. ۱۴۰. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۴۱. ۱۴۱. هجوم آيلاپ خلايق است اوستلرغه تقلديلر
- ۱۴۲. ۱۴۲. بلند آواز برلن باش وكيل سوزغه كريسديلر
- ۱۴۳. ۱۴۳. پيغمبر سنتينى آيلاامك اجلال باشلاندى
- ۱۴۴. ۱۴۴. بوكون كلفته چكغان آهيمز تنكريغه يتكان كون
- ۱۴۵. ۱۴۵. مجاهدلر وطندن دشمان ايلكيني قوروتغان كون
- ۱۴۶. ۱۴۶. پيغمبر سنتينى ايلامك اجلال باشلاندى
- ۱۴۷. ۱۴۷. آچلدى باب رحمت بخت نصر تلى علم اسدوق
- ۱۴۸. ۱۴۸. آيب عبرت بو كوندن غاليتغه قدم باسدوق

- * اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلاندی
- * بیلنک بر نجه یل لر کتدی دولت جاهلیتدن
- * یتوشدی ظلم کلفت پست طبیعت غیر ملتدن
- * اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلاندی
- * گلینک دینداش لرم ملتکه خدمت آیلانکز ایمدی
- * ایا زاهد صفتلر ترک ایتب خلوت چقنک ایمدی
- * اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلاندی
- * تمام ایلاب سوزینی قبلهغه باقیب دعا قلدی
- * بو یولده بر نجه ایرلر سنکا جانلر فدا قلدی
- * اوتوب دوری اسیری دور استقلال باشلاندی
- * پیغمبر سنتینی آیلامک اجلال باشلاندی
- * وطن فی ساقلامقغه تنهاین غیرت قیلنک ایمدی
- * اولوغ ایرکن حکومت قدرینی بولکون بیلینک ایمدی
- * پیغمبر سنتینی آیلامک اجلال باشلاندی
- * تمنی آیلا دی یغلاب الهی ربنا دیدی
- * عنایت آیلاغل آنلرغه دیب حدسز رجا قلدی
- * پیغمبر سنتینی آیلامک اجلال باشلاندی

طوغرول رحیمی

آلتای تاغلری

- * آلتای تاغلری چیچاکلر آچار
- * بوزیلمش خطایلر ییل کبی قاچار
- * قدر بویله ایمیش ای غریب آنه
- * من بر تورکوم اولمک ایستهرم
- * اکر شهید اولور ایسه
- * قدر بویله ایمیش آی غریب آنه
- * آلتای تاغلری قار سو تاغلری
- * آتاسز یتیملر یوللره باقار
- * آلتای تاغلرنده کویدم سیجافده
- * دوشمن جاین ایزلاب اختاریب
- * قدر بویله ایمیش ای غریب آنه
- * آلتون کموش اوردوسر مه لرساچار
- * ارسلان یکتدر قوغلاب آط چاچار
- * قائم فدا بولسون بویله وطنه
- * دنیایه حاکم بولمق ایستهرم
- * جنت بولور مینم یریم
- * قائم فدا بولسون بویله وطنه
- * شهید اولانلری آناسی آغلر
- * محزون کوزلری یوره کنی یاقار
- * دونار دولاشیرم ملتق قوجافده
- * تنهای تونده کونده هر یاقده
- * قائم فدا بولسون بویله وطنه

حمود ندیم

غیرتلی باتور:

غیرتلی باتور * دوشمان سړی یور * قویمه وطنده * ظالمیری سور * تورلی المیر * چکدیک یرانلر
 سانسز ستملر * قلدی یهانلر * ایلینکنی ایزدی * یورتینکنی بوزدی * اهل عبالینک * غربتده یوردی
 ناحق سالنغان * باج ایله آوان * بایلیقلرینکنی * قیلمشدی تالان * شوردی زولوکدیک * قانینکنی سوتدیک
 حسرتلر آیلاب * زرد آینی یوتدیک * آم فعاللار * چیقدی فلکغه * اورلاب یتوشدی * معصوم ملکغه
 وحشت سوزولدی * اتمیش بل اولدی * مجروح یوره کلر * قانلرغه تولدی * بتدی چیده ملر * قوزغالدى ایرلر
 اوزولدی ایمدی * تیمور کیشانلر * ای شانلی ملت * آتینکنی اوینات * ملتقنی تولدور * اوزینکنی آنکلات
 ایلکاری آتلا * رحم ایتمه اصلا * آلدانهاغیل هیچ * یورتینکنی ساقلا * بیضا قلیچنی * قیندن سوغورغیل
 آل ایمدی اوچنی * توغراپ قلم قیل * تورکنیک اوچاغی * اوچماس چراغی * هرکیز یراشماس یرتغوج سوراغی
 تونکان خطایلر * یورتینکنی چاغلر * حاکم لق آیلاب * ایزمقنی خاهلر * تنج تورسه تورن * بولماسه کیتسون
 کانسوغه باریب * حکمین یوریتسون * دردلی وطنداش * حق سینکه یولباش * ایمان پاکینک * قلمبنکده یولداش
 اولکان شهیددور * جایی بهشتدور * قالغانله غازی * تینکریم سوزیدور * قرآن او قورلر * یاد ایله یورلر
 اولادلرینک هیچ * اونوتمايدورلر * تنکریم مددقیل * نصرت کرم قیل * جانبازلق ایتمکان * ایرنی شاد قیل
 ای صوفیزاده * بولغیل دعاده * یولداشلرینک هپ * یتسون مراده *

یورت خبرلری

عثمان علی بیك نهمیشه هم قانداغ توتیلغان

عثمان علی بیك ایله قوشمت ، شریعتکه بویون ایکمای حکومتغه اطاعت ایتمای ، اوزباشیچه بولوب
 دولتغه قاراشلیق یاراغ ، مال اشیارلرنی باسیب آلیب یولنی توسوب یولچیلرغه ، کاروانلرغه ظلم و تعدی قیل
 تنجلقنی بوزغان ایدی . حکومت طرفندن قلنغان نصیحت و تنبیه لرغه التفات قلمدی . بناً علیه اول باغیلرنی
 توتشغه ناظرلر هیئتی توختام قلدی .

باش وکالت نیک فرمانی برلن بوندن ۷ بجی شعبان یکشنبه کون چقدیم . مینک یولده قونوب ، کینجه
 مینک باشینی عفونامه برلن بردانه قرآن حکیم بیریب یوللادیم . بوندن بالدور شهردن برقاتار مذکور کینجه
 مینکباشینی یبارغان ایردیم ؛ عثمان علی بیك ، بزنی ایلچیمزنی یخشی قبول ایتیب عزت و حرمت برلن یاندور

غان ایدی ، ایکنجی باریشده کینجه مینکباشی هنوز یولده ایکان ، عثمان علی بیکنیک یولده غی ساقچیلری بزکه اوق آتیب اوت اچدی ، بولر نیک بول حرکتیدن بزکومانغه قالیب عثمان علی بیکنیک بزغه حیلله چیلدق قلغانلقی سزیلیدی ، شونیک اوچون توغری چونک یولنی قالدروب ، قارانغولقنک اوستی قزیل اوینی یوقاری طرفندن کان سووی موضعیدن توسوب چقدیم ، بزیتیب بارغونچه لاق ، اول یرده غی بعضی بولانکچی طمع خورلرنی سوزی برلن غانجوغان پاشاسی قاچشغه اولکور کان ایکان . اوزاقدن قاره بولوت کمی کیلیب تورغان عسکر لرنی کورار کورماس یویقه کیم برلن حتی - توماقینی الشغه وقتتی یتمای ، مشرب داوانیغه قاراب یول سالغان پاشانی قاچوروب خزینه لرینی تالان بولان قلمش خیالنده تورغانلرنی محاصره قلیب ، حکومتغه قاراشلی تمام نرسه لرنی یازدیروب برمونچه عسکرنی قالدیریپ عثمان علی بیکنیک قولا ب کینیدن یوردوم ایکنجی کونده مشرب داوانی نیک غربی طرفده ، اوق سولوده یکره اوچ نفر عسکرلری برلن فولغه آلدیم .

اوست کیمی یویقه ایکان درحال یوستونیمنی سالیب اوستیغه یاییب توماقینی کیکیزیم ، اون اوق برلن اوقلا نیغلق تاپانچه بیریب تاقدیریپ قویدوم قوش محمد فائضنی تاپانچه سیننی آلدیم ، عثمان پاشاغه یوز ایلیک سر یول بردیم اوزینک هم عائله لرینک بیش صندوقده غی قمت بها نرسه لرینی تاپشوردوم - تورت کیلام ۱۰ دانه تاوار کوریه ، اون بیش تاغار کورونچ اون بیش تعار اون بردیم ، عثمان علی بیکنیک اوکاسی شهیدار باتورنیک عائله سیغه - بر قاره اوی ۲ دانه کیلام سکرز دانه تاوار کوریه بردیم - عدی نیک اوغلیکه بر آط ، اوکاسینک اوغلیکه بر اطا بردیم یولده - تنجلق اسایشلرنی جایلاشدردم - عثمان علی بیکنیک عزت حرمت برلن کیلتوروب باش وکالتغه تاپشوردوم - فخری - ساقچیلر برلن حرمت برلن تنج یاشامقده دور

مرکز قومندانانی: یوسف جان

وکیل عبداللطیف افندینک تشریفی

۱۵ نجی شعبانده - رئیس جمهور حضرتلرینک حضور عالیلرندن عالی یارلقلر برلن محترم وکیل عبداللطیف افندی باش وکالتغه تشریف بیوردیلر ، مذکور افندینک تشریفی مناسبتیله باش وکالتده قومندانلرینک فوق العاده مجلسلری بولدی ، آرته سی محترم وکیل افندی یانکی شهرغه چقیب آنده توقیف ایتلغانلقی سیبلی تونکانلر ایله یانکیدن سوغوش باشلاندى .

ملی ایجاد .. یرلی هنرچیلریمزدن

محمد آخون طاهر زاده نيك ايشلاب چقازغان ياغاچ مطبعهسى ايشكە كىرشدى ، مطبعه معارف نظارتى نيك بناسندە دور - حاضرده - مکتب درسلك لرى باشش ايله مشغول دور - تورلى بيورمه لىر قبول قىلشغه تيار - مطبعه معارف نظارتندە اوزون مدت معطل تورغان - شولتوغرىده طاهرزاده استقلال جمعيتىغه معلومات يېرىب جمعيتدن ياردەم سوراغان ايدى شول مناسبت برلن جمعيت ، مطبعه نى اوزىنى قاراماغىدە يورغوزشغه حاضرلق كورمقده ايدى ، انكلاساق معارف نظارتى مطبعه نى ايشكە كىرغىزىدور بونيك اوچون - مىلى مطبعه نى استقلال جمعيتى نيك قاراماغىكە البش مسئله سىنى موقت توختاتىدى .

شرقى تركستان تجارت و زراعت نظارتى نيك يانبدە ،
مىلى امانت غالادانى ، بانكە اچىلدى ، بانكە غە مدير

مىلى امانت غالادانى بانكەسى :

بولوب احمد اخوند مؤمن زاده تعينلاندى - كويدن يېرى شونداغ مىلى بانكە غە احتياج بىك زور ئىدى - خصوصاً سودا كرلر يىزىك ايشلر يىنى آسانلاشدير ماقغه مىلى بانكە نيك اهميتى بيوكدور .

اندن بوندن بعضى مه مذاكره لىر اوچون آقسوغه كىتغان مالیه ناظرى محترم على اخوندباى جنابلرى ، سعادتلو غازى آتامز بىك ذات شاهانه لرى طرفندن بىوك احترام عالى التفالمرغه مظهر بولوب ۱۷ نجى رمضان ده كاشغرغه شريف بىر دىلر * باش و كالت اداره سىغه ايشلر مديرى بولوب محمد رضا خان تعينلانمشدور .

عالى نىلقلر . مركز قومندانى يوسف جان غازى - حكومت طرفندن برىلغان آيلقندن يتەدن بر بولا

كىنى اليب قلغن انى يريم بولا يى مجاهدلر نيك فائده سىغه بردى . مركز قومندانى معاوفى سيد قدرت الله خان افندى آلتىنى بيشدن برىنى اليب قلغان ۴ - بولا كىنى مجاهدلر نيك فائده سىغه تاپشوردى - خدای تعالى نيك يولنده ، كوچىنى عمرىنى جانىنى مالىنى فدا قلغوچى عالى همت جوانمرد باتورلر يىز ايسان بولسولر .

ايشلر مديرى بولوب اقچوره اوغلى يوسف مظفر
بىك تعينلانمشدور : **تجارت نظارتى غە :**

خارجى دولتلر نيك سودا و كىللىرى برلن موندن كىن هيچ بر سودا
كر خصوصى علاقه قلميدور - موندن كىن بولغوسى سودا علاقه

لرى حكومت ارفالى - بىرت و زراعت نظارتى طرفندن بولادور . دىمك سودا كرلر يىز بولخصوصده
تجارت نظارتى غە مراجعت قلورلر - وزير باشىچه علاقه قلغان كشى جوا بكر بولور دىب ناظرلر هيئتتى توختام
قلمشدور .

بلدرش : محترم او قوغوچيلر يىز غه بلديره مزگه - مجموعه مزنيك كينغوسى
اوچو بجى سانى - بيوك باتور - رئيس جمهور غارى آتامز خواجم نياز حاجم
حضر تاريغه بغيشلايب چقادور .

توزاتيش

نظار تلمنيك ايكي شعبه كه تقسيماتى حقنده ، مطبعا كجلىق بولوب اوشبو
يانكشلىرى - توزاتيب او قىلسون !

۱ - ... ماده كه . " مى مدافعه هم اقتصاد نظار تلمرى ، ، حربيه ، خارجيه
، ماليه ، هم تجارت - صناعت - زراعت .

۲ - ... ماده كه . " اداره هم مدنى نظار تلمرى ، ، داخله ، دينيه - عدليه
، معارف ، اوقاف هم حفظ صحت .

استقلال جمعيتى نيك علمى هيئتى طرفندن

مجموعه مزده - حكومت اسلاميه مزغه بغيشلانغان قورولوش نظامنامهسى
درج ايتيلدى ، نظامنامه ده ، نظار تلمرغه برمونه نظام قانونلر يوكلا تيلدى ،
حكومت مزتر كلار نيك اتابابا دن قالغان خلقچىلىق مصلحت چىلىق اساسيغه قورو
لوب تورادور . بزنيك لائىحلر مزده بيوك كيمجلىقلر بارلىق طيبعيدور ،
لكن ملت مجلسى ، حكومت مز بونلرنى كوروب تنقيد تصحيح و تكميل قلور
البتة ، هيئت بونى بىلب توروغلوق - يالفوز ملتكه خدمت قنارنده تكليف قلور
احترام ايله علمى هيئت .

تشكر قاور من : مجموعه من نيك اوشبو سانلرینی وجودغه چقار یشده
بیوك خدمت قلغان مطبعه خادملری ، محمودخان افندی ایله جمال خان افندیلر
دن منتقدار من - کیلغوسنی سانلرنی اوز وقتیده اولگورتدروب بریشلریغه ایشانه من
اعتذار : مجموعه من رسملی بولوب چقماقچی ایدی ، مطبعه ده سینکوغرافیه
بولماغان لقی توغرالو تیارلانغان رسملر قالدیریلدی .

ایرکین ترکستان

هفته ده برقاتار چقادورغان دینی ملی سیاسی ” ایرکین ترکستان ، غزیته سیغه
آبونه دفترى هر قاجان آچوقدور ، غزیته نیک دوامی ترقی و تعالیسی اوچون
مشرى بولوب یازیلش هر بر وطنداش نیک بورجیدور .

(استقلال)

ایکی هفته ده برقاتار تارقالادورغان دینی ملی علمی سیاسی اجتماعی ادبی
اخلاقی تنقیدی ” استقلال ، مجموعه سیغه مشرى بولوب یازیلشغه

آدورانیکیز ! آدورانیکیز !

یل لقی ۲۰ - سسر ، آله آیلقی ۱۱ - سسر ، اوچ آیلقی ۶ - سسر .

هر بر سانى بر سسر - خارج اوچون پوشته حقى انماس .

مراجعة اوچون ادریس : کاشغر یارباق - ملی استقلال مجموعه سینک ادارەسى

Kashgar : Swedish Mission Press .